

حساب

در جو پھر یون

پارتیہ سنوڈاں

باب - چوٽون الف

بنیادی فرض

قلم 51A

بنیادی فرض : پارت جی هرھک ناگرک جو فرض آهي تم :

(الف) هو پارت جی سنوڈاں کي ميئندو، اُن جي قومي جهندبي، قومي ترانا، آدرشن ۽ سنستا جي عزت ڪندو.

(ب) آدرش ويچارن، جن آزاديءَ جي لِزائِيَّهَ لاءَ همتایو ۽ اُتساھه ڦوکيو، اُنهن جي سنپال ۽ پوئاري ڪندو.

(ب) پارت جي ايڪتا، اکنڊتا ۽ سمبوريتا جي رکشا ڪندو.

(پ) ديش جي حفاظت ڪندو ۽ وقت پوڻ تي ديش سيوا ۾ ٿپي پوندو.

(پ) سڀني ماڻهن ۾ هک ايڪتا جي ڀاونا پئدا ڪندو، جيڪا ڌرم، پاشا، کيترواد جي پيدا، کان پري هوندي. آهڙيون رسمون جيڪي عورت ذات خلاف هونديون، اُنهن جو بهشكار ڪندو.

(ت) پارت جي جامع سنسكريتي ۽ شاندار ورثي جي حفاظت ڪندو ۽ ملھ سماجھندو.

(ث) قدرتي ماحول جھڙوک جهندل، دنديون، نديون، جهندلي-زندگي إِنهن جو بچاءُ ڪندو ۽ سڀني پراڻين لاءَ درمندي رکندو.

(ت) وگيانڪ درشتني، انساني ملھ، جاچ جوچ ۽ سداري جي ڀاونا کي اهميت ڏيندو.

(ث) عام ملکيت کي سلامت رکندو ۽ هنسا کان پري رهندو.

(ت) شخصي ۽ گذيل مشغوليin جي سڀني کيترن ۾ آڳتي وڏڻ جي لڳاتار ڪوشش ڪندو جئن ملڪ آڳتي وڏندو رهي ۽ ڪاميابيءَ جي اوچاين کي چھي.

(ک) ماڻ يا پيءَ يا پالڪ آهي تم اُهو ضرور ڏسي تم پنهنجي ٻار کي تعليم حاصل ڪرڻ جو موقعو ڏيندو. جنهن جي عمر چهن ۽ چوڏهن سالن وچير هجي.

سرکاري فيصلو نمبر : آيياس ۱۱۶ / ۱۶ (پر. ڪر ۲۵.۴.۲۰۱۶) ايس. دی ۴ تاریخ ۸.۵.۲۰۱۸ جي ميتنگ هن درسي ڪتاب کي
استاپت ڪيل ڪو آرڊينيٽنگ ڪاميٽي ڏني وئي آهي .
مختصر طور منظوري ڏني وئي آهي .

حساب

در جو پهريون

مهاراشتر راجيہ پانيءُ پست ک نرمتي و آيياس ڪرم سنشودن مندل، پٽي

پنهنجي سمارت فون ۾ DIKSHA APP ذريعي درسي ڪتاب جي پهريين صفيي
واري Q.R.Code ذريعي Digital درسي ڪتاب ۽ ڪتاب ۾ بيين هندن تي ڏفل
Q.R.Code ذريعي ان سبق بابت پڙھڻ / پڙھائڻ لاءِ ڪارائينيون لنڪس ملنديون.

چاپو پهرونون : 2018 © مهاراشتر راجيئه پائيمه پُستڪ نرمتي و ايباس ڪرم سنشوون مندل.
سداريل چاپو : 2021 پُطلي - ۱۰۰۴

مهاراشتر راجيئه پائيمه پُستڪ نرمتي و ايباس ڪرم سنشوون مندل، هن
ڪتاب جا سڀ حق واسطا محفوظ ٿوري. مندل جي دائرپكترجي لکيل
جازت کانسواء هن ڪتاب جو ڪوبه ٿکر، چپائي نتو سگهجي.

حساب و شيم ماھر ڪاميٽي

داكتر منگلا نازڙيڪر (آديڪش)
داكتر جئشري اٽري (ميٽبر)
شي رماڪانت سرودي (ميٽبر)
شي ونائڪ گوڙ بولي (ميٽبر)
شي ٽيمتي پراجڪتا گوكلي (ميٽبر)
شي سندڀپ پنج يائي (ميٽبر)
شي ٽيمتي پوجا جادو (ميٽبر)
شي ٽيمتي اجولا گوڙ بولي (ميٽبر-سيڪريٽري)

پاهريون صفحهٖ سجاوت ڪمپيوٽ آريڪن:

ڪستوري دواڪر چترڪار، پُطلي
تائيٽي سڀتنگ:
شويال علاقهٖ مندل پُطلي

مڪيم سنبوچڪ:

اچوالا شريڪانت گوڙ بولي
انچارج آفيسير حساب،
پائيمه پُستڪ مندل پُطلي

حساب و شيم ڪاريڪ گت ميٽبر

شي ٽيمتي چئشري پُرندرى شي ٽيمتي تروبيين پوپيت
شي پرمود ٺونبرى شي راجبندر چوڏري
د. پارتي سهستربندىي شي سنديش سونا ٺي
شي ٽيمتي سواتي ڈرم اذڪاري
شي پرتاپ ڪاشيد شي ٽيمتي سور ڻا ديشپاندي
شي ملنڊ پاڪري شي شريپاد ديشپاندي
شي اٽناپا پريٽ شي سريش دا ٺي
شي گئيش ڪولتي شي اٽيٽش ريري
شي راما وهنيار ڪر شي بنسيٽ هاوري
شي سٽير پاڻل شي سچيٽي رو هئي شرڪي
شي پرڪاش ڪاپي شي پرڪاش جهيندي
شي رويندر ڪنداري شي لڪشمٽ رتنپار ڪي
شي وسنت شبواري شي سنيل شريواستو
شي اروند ڪمار تواري شي انساري عبدالحميد
شي مليشم بيٽي شي انسار شيخ
شي ٽيمتي آريما پيٽجي

ڪاغذ: 70 جي. ايس. ايم ڪريٽ ٩٩.

چاپيندڙ:

پرفتنگ آرڊر:

ترجمو ڪندڙ: شي اشوڪ مڪتا
سنبوچڪ: شي ٽيمتي ڪيتڪي جاني

انچارج آفيسير سنڌي

شي ٽيمتي گيتا گئيش ڦاڪر

نرمتي

شي سچيٽانند آفٽري
مڪيم نرمتي اذڪاري
شي سنجيم ڪانبلائي
نرمتي اذڪاري
شي پرشانت هر ڻي
نرمتي سهايڪ اذڪاري

نيند ڏنل

شي ٽيمتي امرجا جوشىي
شي پرديپ پالوي
شي سندڀپ رائوت
شي ٽيمتي جئشري ليلى
شي مهيٽندر نيمادي
شي سنتوش سونا ٺي
شي وجيه ايڪشينگي

پرڪاش

وويڪ اُتم گوساوي، ڪنٽرولر
پائيمه پُستڪ نرمتي مندل،
پرياديو، ممبئي - ٢٥.

پارت جو سنودان

دیباچو

اسین پارت جا لوک، پارت کي هُك مکمل طور
خودمختیار سماجوادی سرو ڈرم ۽ سم - پاؤ وارو
لوکشاھی گٹرا جیه بٹائڻ لاءِ گنپیرتا سان فيصلو
کري ۽ انهيءَ جي سپني ناگرڪن کي :

سماجک آرٿڪ ۽ راچنيتک نياءُ، ويچار، اظهار،
وشواس، شردا ۽ اپاسنا جي آزادي؛ درجي ۽ موقعي
جي سمافتا؛ خاطري ۽ سان حاصل ڪرائڻ ۽ انهن
سپني ۾ شخصي سؤمان ۽ راشتر جي اينکتا توڙي
اکنڊتا جي خاطري ڏيندر ڀائیچارو وڌائڻ لاءِ .

اسان جي هن سنودان سڀا ۾ اج تاریخ چویهين
نومبر ۱۹۴۹ جي ڏينهن، هن ذريعي هي ۽ سنودان
سویکار کري، ان کي قانون جي روپ ۾ پاڻ کي
ارپڻ ڪريون ٿا.

راشترا گیت

جَنَّ گَلَّ مَنَ آَذِنَا يَكَ جَيَهَ هِيٰ،
پَارَتَ پَيَّاْيِهَ وَدَا تَا
پَنْجَابَ، سِنْدَ، گُجَرَاتَ، مَرَاثَا،
دَرَاوَرَ، اُتَكَلَ، بَنَّ،
وَنْدِيَهَ، هَمَاجَلَ، يَمْنَا، گَنَّ،
اُچَچَلَ، جَلَّ دِ تَرَنَّ،
تَوَشُّپَ نَامِيَ جَاهِيَ،
تَوَشُّپَ آَشِبِسَ مَاهِيَ،
گَاهِيَ تَوَجَّهِ - گَاثَا،
جَنَّ گَلَّ - مَنَّگَلَ دَاهِيَكَ جَيَهَ هِيٰ،
پَارَتَ پَيَّاْيِهَ وَدَا تَا،
جَيَهَ هِيٰ، جَيَهَ هِيٰ، جَيَهَ هِيٰ،
جَيَهَ جَيَهَ جَيَهَ جَيَهَ هِيٰ،

پر تکِیا

پَارَتَ مَنْهَنْجَوَ دِيشَ آَهِيٰ. سَپَّ
پَارَتَواَسِيَ مَنْهَنْجَاَ پَائَرَ ئِ پِينَرَ آَهِنَ.

مَونَكِيَ پَنْهَنْجِيَ دِيشَ لَاءِ پِيارَ آَهِيٰ ئِ
مَونَكِيَ انَّ جِيَ شَانَدارَ ئِ طَرَحَ طَرَحَ جِيَ
وَرَثِيَ تِيَ گُورَوَ آَهِيٰ. مَانَ سَدَائِيَنَ انَّ جِيَ
لَائِقَ ٿَيَّطَ جَوَ جَتنَ ڪَندَوَ رَهَنَدَسَ.

مَانَ پَنْهَنْجَنَ مَتنَ مَائِنَ، أَسْتَادَنَ ئِ
سَپِنِيَ بَزَرَگَنَ جَوَ سَنَمَانَ ڪَندَسَ ئِ هَرَ
ڪَنْهَنَ سَانَ فَضَيلَتَ پَيرَيوَ وَرَتَاءَ ڪَندَسَ.

مَانَ پَرَتَكِيَا ٿَوَ ڪَريَانَ تَهَ مَانَ
پَنْهَنْجِيَ دِيشَ ئِ دِيشَواَسِينَ سَانَ سَچَوَ ٿَيَ
رَهَنَدَسَ. اَنهَنَ جِيَ ڪَليَاظَّ ئِ آَسَودَگِيَ ئِ
ئِ ئِيَ مَنْهَنْجَوَ سَكَ سَماَيلَ آَهِيٰ.

پرستاونا

منهنجا بار دوستو،

پھرین در جي ۾ توهان جو سواگت! نئون اسکول، نوان دوست، نوان ماستر ۽ نوان ڪتاب. توهان کي ملڪ وارا آهن نوان ڪتاب کولي ڏسو. حسابن جي ڪتاب ۾ رنگين چتر، رانديون، بيت آهن، انهن ۾ مزي سان سکو، پرپور رانديون ڪريو، فچو، تپا ڏيو ۽ آپياس پط ڪريو.

شيوں ڳڻط سڪٽ لاءِ پھريائين هڪ کان ڏهه ۽ پوءِ يارهن کان ويهم قطار ۾ چوڻ آچڻ گهرجي. اُن لاءِ ڪتاب ۾ مزيدار گانا آهن. ڳڻط ۾ آخريين جو استعمال ٿئي ٿو. آخريين لاءِ رنگين ڪاغذ جون ٿوپيون ڪم آڻي راند ڪريو. ڪتاب ۾ ڏنل مشغوليون سمجهي ونو. اُن لاءِ ماسترن، ماڻ - پيءُ، ڏاڏو - ڏاڏي ڪنهن جي به مدد ونو توهان کي آندن به ملندو ۽ ڪاميابي به ملندي. وج - وچيرنگين پكين وانگر شکليون مددگار ٿينديون.

جوڙ ۽ ڪت اسانکي هرروز ڪرڻي پوي ٿي. اُن ڪري اُن جو آپياس وڌيڪ ڪريو. اُن لاءِ ڪتاب ۾ آڪاڻيون ۽ چتر ڏنل آهن. چترن مان توهانکي آڪاڻيون ناهن ڦاڻ چيو ويو آهي. آڪاڻي ڇاهي اُن جي آدار تي حساب تيار ڪريو ۽ اهي هڪ ٻئي کي حل ڪرڻ لاءِ ڏيو. هن ڪتاب جي ڪجهه صفحن تي هيٺ ڪيو. آر ڪود ڏنو ويو آهي. ڪيو آر ڪود ڏريعي ڏنل چاڻ پط توهانکي وڌندي. عددن سان دوستي ڪريو. انهن سان ڪيڏو ته حساب وشيه ڏايو سولو ٿيندو.

(ڊاڪٹر سنيل منڻي)

سنچالك

مهاراشتر راجيہ پانيه پُستڪ

فرمتی و آپياس ڪرم سنشودن مندل، پُطلي

پُطلي

تاریخ: ۱۶ می ۲۰۱۸ء

پارتيه سوريه تاریخ ۲۶ ویساکھ ۱۹۴۰ء

درجو پهريون - حساب علمي حاصلات

علمي حاصلات	سڪٽ سڀاڪارڻ ۾ ٻڌايل تعليمي ترقیب
شانگردن لاء 01.71.01 کان 1 20 تائين عددن تي مشغولي کن ٿا.	سڪٽ - سڀاڪارڻ جي عمل ۾ شخصي / جوڙو / گروپ ۾ مشغولي ڪرايٽ. <ul style="list-style-type: none"> آس پاس ايراضي ۽ ڇدا جدا حالتون ۽ حوالا: ڪلاس جي اندر - باهر جاچڻ متى - هيٺ، اندر باهر، ويجهو- پري، آڳه- پوءِ سنهو- ٿلهو، وڏو- نندو وغيره استعمال ڪرڻ. ويجهو- پري بندرو- بگھو، سنهو- ٿلهو، بابت سڃائيپ ۽ چترن ۾ ڏيڪارڻ. ساكيات شيء - مادل هت ۾ ڏيٺ ۽ ورگيڪرڻ مثال بال گول شيء ۽ پينسل ۽ پيتي گول نه آهن. کولي ۾ 9 شيون رکڻ ۽ ڳلنڻ مثال 8 پن، 4 ٻج يا 6 آئيسڪريمر تيليون وغيره ڏنل شين جي گروپ ۾ 20 تائين شيون الڳ رکڻ. بن گروپن مان هڪ - هڪ نسبت ڪطي شيون رکڻ ان لاء برابر، وڌيڪ، گھت لفظ واپرائيٽ. حاصل ڪيل چاڻ تي جوڙ ڪرڻ ۾ يا آڳتي ڳلي 9 تائين عددن جو جوڙ ڪرڻ آچڻ. ڏنل شين جي گروپ مان ڪجهه شيون الڳ ڪري، باقي بچيل شيون ڳلي آهڙي قسم جي مشغولي ۾ 1 کان 9 تائين عددن ۾ ڪت ڪرڻ. سمجهائڻ 20 تائين جوڙ ڪرڻ لاء گڏ ڪرڻ آڳتي ڳلنڻ آهڙي نموني جوڙ سمجهائڻ. (20) کان آڳتي نه وڃو.
شين جو آڪار ۽ گھت وڌائي موجب شين جو ورگيڪرڻ ڪن ٿا. 01.71.02	
شين جو چترن جو يا نشانين جي مدد سان 20 تائين عدد جا نالا چون ٿا ۽ ڳلپن ٿا. 01.71.03	
شين جو 9 انگن جو استعمال ڪري شيون ڳلن ٿا. 01.71.04	
20 تائين عددن جي پيٽ ڪن ٿا مثال ڪلاس ۾ چوڪرن ۽ چوڪريں مان ڪنهن جو عدد وڌيڪ آهي اهو ٻڌائيٽين ٿا. 01.71.05	
روزمره زندگي ۾ 1 کان 20 تائين جوڙ - ڪت لاء عدد واپرائيٽ. 01.71.06	
شيون واپرائيٽ 9 تائين عددن جو جوڙ جي رچنا ڪن ٿا. مثال $3+3=6$ اين ۾ کان آڳتي $3 \times 3 = 9$ اهو نتيجهو ڪدين ٿا. 01.71.07	
شيون واپرائيٽ 1 کان 9 انگن جي مدد سان ڪت جي رچنا ڪن ٿا. مثال 9 شين جي گروپ مان 3 شيون الڳ ڪن ٿا ۽ بچيل شيون $9-3=6$ اهو نتنيجو ڪدين ٿا. 01.71.08	
روزمره زندگي ۾ 9 تائين عددن ۾ جوڙ ڪت تي مدار رکندڙ سوال حل ڪن ٿا. 01.71.09	
99 تائين عدد سڃائي ٿا ۽ اهي انگن ۾ لکن ٿا. 01.71.10	

علمی حاصلات	سکھ سیکارٹ ۾ پُڈايل تعلیمی ترتیب
01.71.11 آڪار، شیء ۽ عددن ۾ بند شڪلیون جاچین ٿا ۽ انهن جو وستار ڪن ٿا پاڻ ڪدين ٿا.	<ul style="list-style-type: none"> ڏنل گروپ / چترن مان شیون ڪیدڻ. ان قسمن جا جدا جدا طریقا وڪاس ڪرڻ.
$\triangle \square \square \triangle \square \square$	<ul style="list-style-type: none"> 20 کان وڌيک عددن ۾ ڏهاڪن جا دهڙ ۽ ایڪا ڳڻڻ جئن 38 ۾ ڏهاڪن جا 3 گروپ ۽ 8 چٽا (ایڪا) آهن.
-1, 2, 3, 4, 5 ----- 1, 3, 5 ----- 2, 4, 6 ----- 1, 2, 3, 1, 2 ----1,---3---	<ul style="list-style-type: none"> 20 روپیں تائين رقم ڏیكارٹ لاءِ کیدڻ ۾ ڪم ایندڙ پئسن جو استعمال ڪريو. شیون ڇھي يا چڪاس ڪري پيد ۽ هڪ جهڙايون سمجهي، انهن کي الڳ ڪرڻ. بند شڪلين جي جاچ ڪرڻ لاءِ ڪلاس ۾ چرچا ڪرڻ لاءِ ڪلاس ۾ چرچا ڪرڻ، بارن کي سندن ٻولي ۽ ڦر ٻيان ڪرڻ لاءِ چوڻ، اڳني چا ۽ اهو ڳولهڻ ۽ ان جي سمجهائي ڏيڪ. نظر ايندڙ يا حواليء مليل شين بابت جاچ گڏ ڪرڻ ۽ جاچ.
01.71.12 چتر/انگ ڪم آڻي جاڻ مٿان گولا پائين ٿا. اهي نوت ڪن ٿا ۽ چتر ڏسي سولي جاڻ جو مطلب سمجههن ٿا. مثال ڪنهن باغ ۾ جدا جدا قسمن جا گل ڏسي يا باغ ۾ خاص رنگ جا گل وڌيڪ آهن إهو پڌائين ٿا. 01.71.13 بُڙي بابت چتائيء سان سمجههن ٿا.	

ماسترن لاءِ سوچنا

حساب وشيم شروعات کان وٺي شاگردن کي مزيدار ۽ وڌندڙ هئط گهرجي ان وشيم بابت ڪوبه دپ
نم هئط گهرجي. ان لاءِ توهان ڪوششون وٺو ڪتاب ۾ ڏنل گانا سیکاريندي، رانديون ڪرايندي
بارن ۾ خوشيء انساهه آچي ٿو، اهو ڏسو. شيوون ڳڻڻ وقت هڪ کان ڏه ۽ پوءِ يارهن کان ويهم عدد
سلسليء ۾ بارن کان چوارايو. باب کان پوءِ هي مزي سان ڪرايو. جدا شيوون ڳڻڻ لاءِ
پيرپور آڀاس جي اميد ڪئي ويهي ٿي. ندين جوڙن ۾ آگريون استعمال ڪري سگهجن
قيون. ڪتاب ۾ جڳهه جڳهه تي آهڙيون سوچنائون ماسترن لاءِ ڏنل آهن.

بن آنگي عددن جو جوڙ بن طریقن ۾ ڏنل آهي. مثال ستاويهه ۽ ويهم سمت، ٿيهٺ ۽ سٺ ٿي ان
پاڻ ۾ چوڻ ۽ لکڻ جو سلسلي هڪ ئي آهي. (ويهم سمت ۾ پهريائين و بهن لاءِ به ۽ پوءِ سمت) مطلب
إهو طریقو وڌيڪ سولو ٿي سگهي ٿو. بنهي طریقن مان جيڪو طریقو شاگردن کي وٺي اهو انهن
کي استعمال ڪرڻ ڏيو.

فهرست

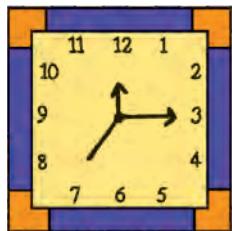
پاڭو بىيون

پاڭو پەھريون

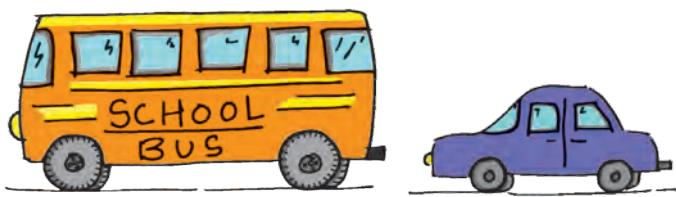
۴۹	کان ۲۱ ..... سمجھي وۇن
۵۰	کان ۳۱ ..... سمجھي وۇن
۵۲	کان ۴۱ ..... سمجھي وۇن
۵۳	کان ۵۱ ..... سمجھي وۇن
۵۴	کان ۶۱ ..... سمجھي وۇن
۵۵	کان ۷۱ ..... سمجھي وۇن
۵۶	کان ۸۱ ..... سمجھي وۇن
۵۷	کان ۹۱ ..... سمجھي وۇن
۵۹	سو جي سچاڭپ .....
۶۰	جوڭ : ۲۰ تائين .....
۶۱	جوڭ : ۱۰تىي ېڭىيون .....
۶۲	آذاؤت .....
۶۳	اندر - باهر .....
۶۴	شىل - سچاڭپ .....
۶۵	نندىي دَگھىي .....
۶۶	سېنىي کان وۇدۇ - سېنىي کان نندو .....
۶۷	دَگھو - بندرو .....
۶۸	سېنىي کان دَگھو - سېنىي کان بندرو ..
۶۹	ئۇرۇ - ھلکو .....
۷۰	پېرى - وېجھو .....
۷۱	كابۇ - ساچۇ .....
۷۲	گەت وقت - ودىك وقت .....
۷۳	كىنھەن کان پوءە چا؟ .....
۷۴	آچۇ تە ېڭىيون .....
۷۵	ھفتىي جا ڏىنهن .....
۷۶	اچۇ تە چاڭ حاصل كىرى چا تا سکون ڏسون .....

۱	نندو - وۇدۇ .....
۲	پنیان - آېيان .....
۳	مەتىي - ھىيت .....
۴	أَبَه - پوء .....
۵	ھك - ودىك .....
۶	فرق جي سچاڭپ .....
۷	ا جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۸	۲ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۹	۳ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۰	۴ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۱	۵ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۲	۶ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۳	۷ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۴	۸ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۵	۹ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۶	بېزىء جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۱۷	گەت - ودىك .....
۱۸	وڈندىز گەتىجىندىز سلسلى .....
۱۹	ھلو تە جوڭ ڪرييون .....
۲۰	ھلو تە ڪت سکون .....
۲۱	۱۰ جي سچاڭپ ئ لەكت .....
۲۲	ڏهاكا سمجھي وۇن .....
۲۳	۱۱ کان ۲۰ تائين سچاڭپ ئ لەكت ..
۲۴	ڏهاكۇ - تپا سمجھي وۇن.....
۲۵	سکا - نوت .....

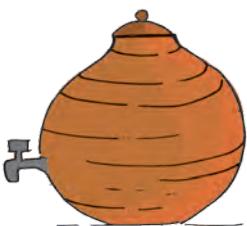
ننديو - وڏو

ننديو گھڙيال جي ۾ رنگه پيريو.

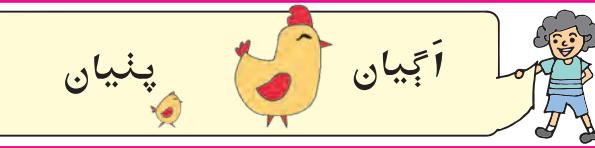

وڏي گاڏيءَ جي ۾ رنگه پيريو.

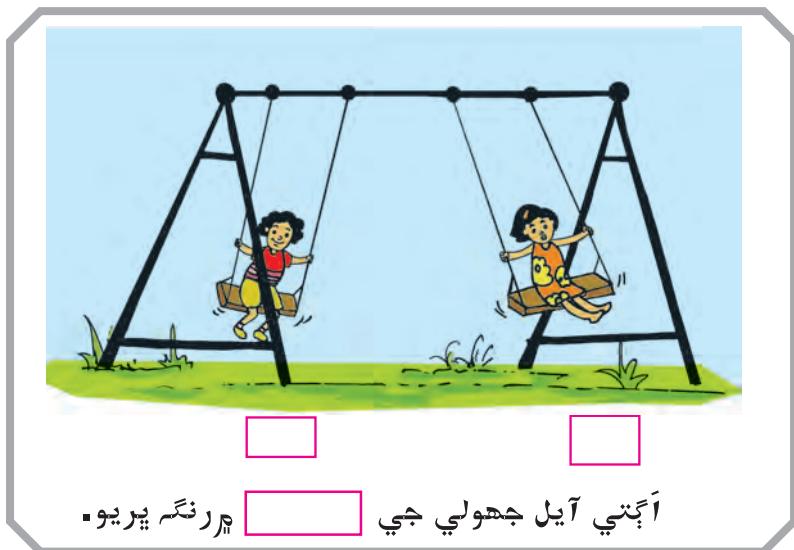

پئيان

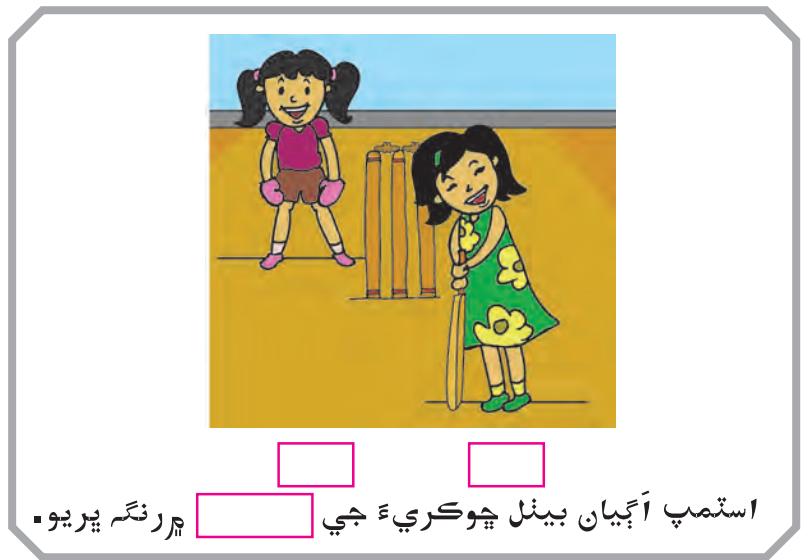
آڳيان

پردي پئيان لکل بار جي ۾ رنگه پرييو.

آڳتي آيل جهولي جي ۾ رنگه پرييو.

استمپ آڳيان بيٺل چوکريء جي ۾ رنگه پرييو.

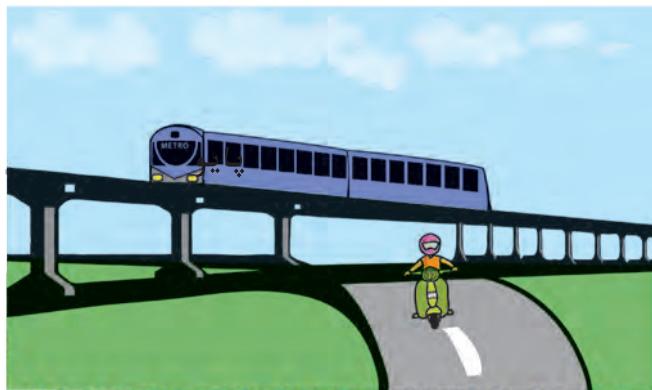

مٿي

هٗيٺ

وڻ هٗيٺ ويٺل باનدر مٿان پايو.

پل مٿان هوندڙ گاڏيءَ كي پايو.

بلب هٗيٺ رکيل شيءَ مٿان پايو.

پوءِ

آگہ

پوءِ پچایو۔

ماں آگیں یو دو تھبیو۔

پوءِ بوت پاتو۔

رما آگیں جورا بنا پاتا۔

پوءِ سائیکل ہلا یائیں۔

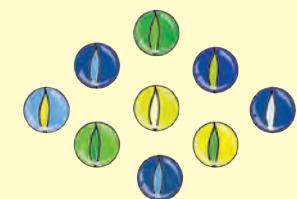
یش آگیں ہئلمیت پاتو۔

ڪ - وڌيڪ

ڪ شيء جي چو گرڊ پايو.

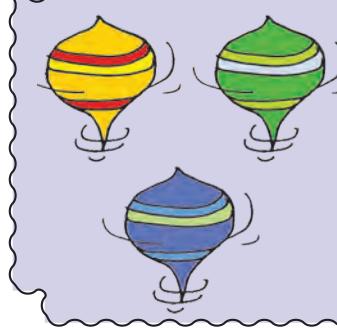
وڌيڪ شيء جي چو گرڊ پايو.

ڪ شيء جي چو گرڊ پايو.

وڌيڪ شيء جي چو گرڊ پايو.

فرق جي سجاڻپ

ٻنهي چترن کي جاچيو ۽ فرق سجاڻو.

ا جي سجاڻپ ۽ لکڻ

هڪ چتر ڪدو.

،
هڪ

پوپت کي چھنپ هڪ

چٽکي وجايو هڪ

هڪ ڪدو ۽ رنگه هڻو.

هڪ ڪدو ۽ رنگه هڻو.

--	--	--	--	--	--

،	،	،	،	،	،
					،

۲ جي سچاٹپ ۽ لکھ

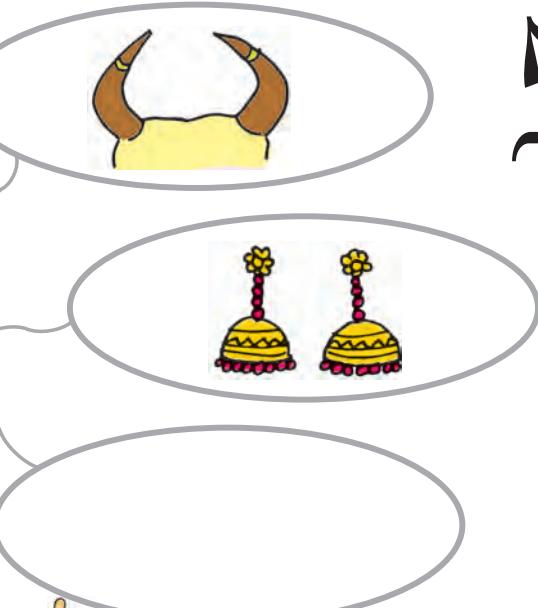

ب

ڪ ۽ هڪ ب

سهي کي ڪن به
ناڙيون وجایو به

به چتر ڪيو.

به ڪيو.

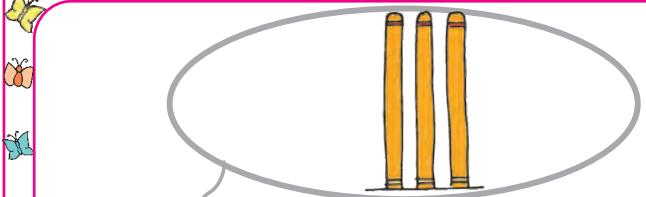
به ڪيو.

--	--	--	--	--	--

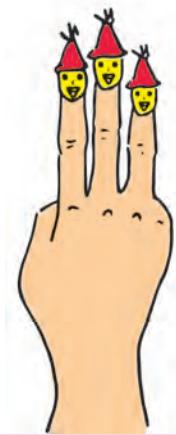

۳ جي سچاٹپ ۽ لکڻ

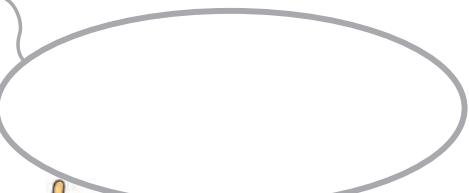

ڦ ٿي

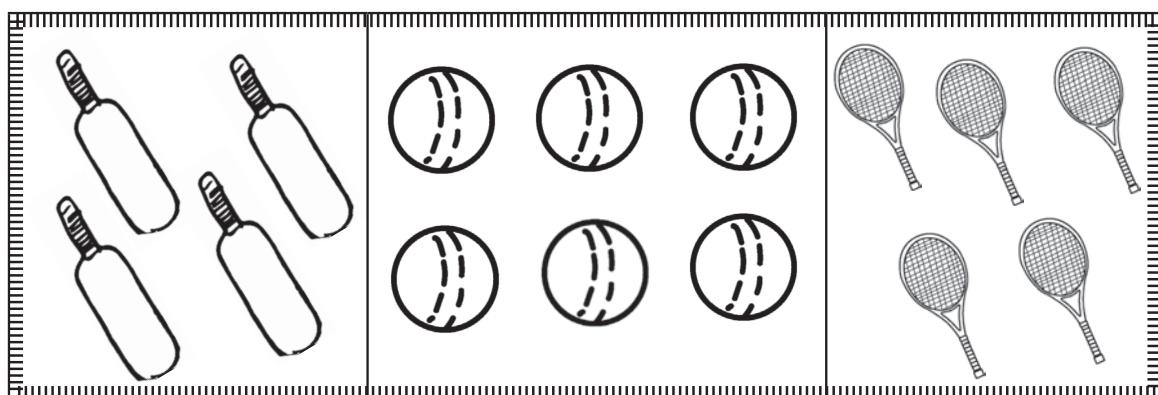
ٻه ۽ هڪ ٿي

رکشا کي ڦيقيتا ٿي
قيرا پايو ٿي

ٿي مڻيا ڪيو

۴ جي سچاٹپ ئەلكەت

ئي ئەك چار

۴
چار

گادىي جاقىيتا چار
تپا ڈيو چار

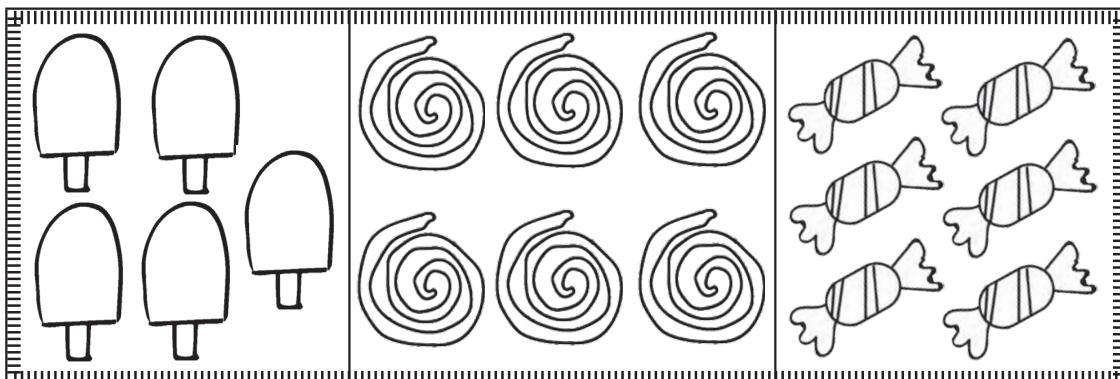
چار مەيمىا كىدو

چار رنگىيو

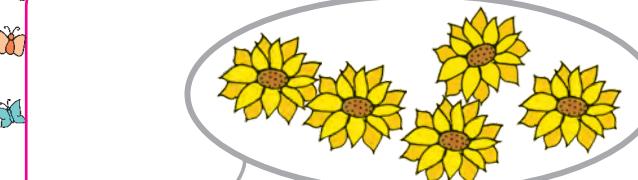
چار رنگىيو

چار رنگىيو

۴	۱۶	۱۶	۴	۱۳	۱۳
					۴

٥ جي سچاڻپ ئه لکڻ

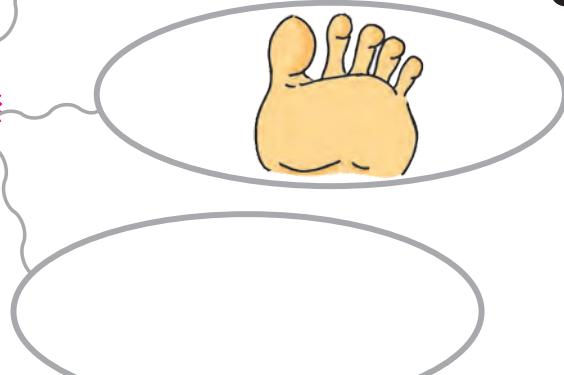

٥
پنج

چار ئه ک پنج

هئت ٤ آگریون پنج
بار کي کٹو هنچ

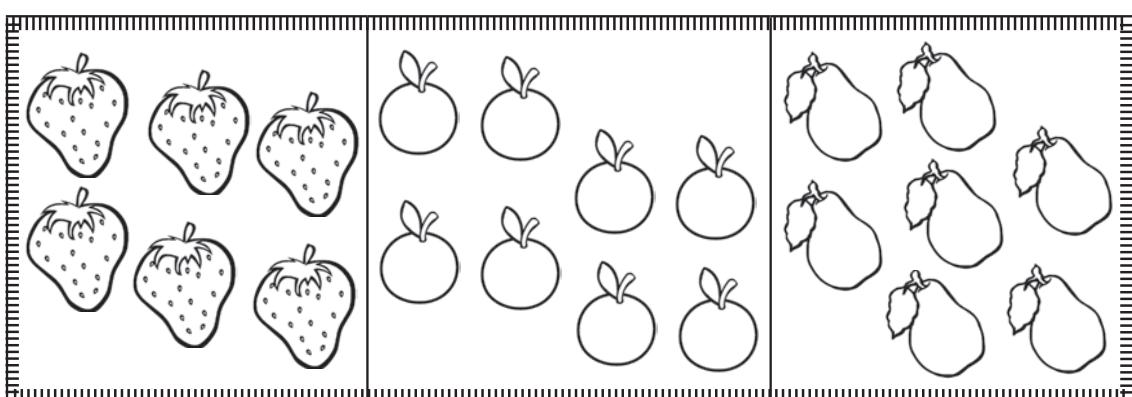

پنج مٹیا ڪدو

پنج رنگيو

پنج رنگيو

پنج رنگيو

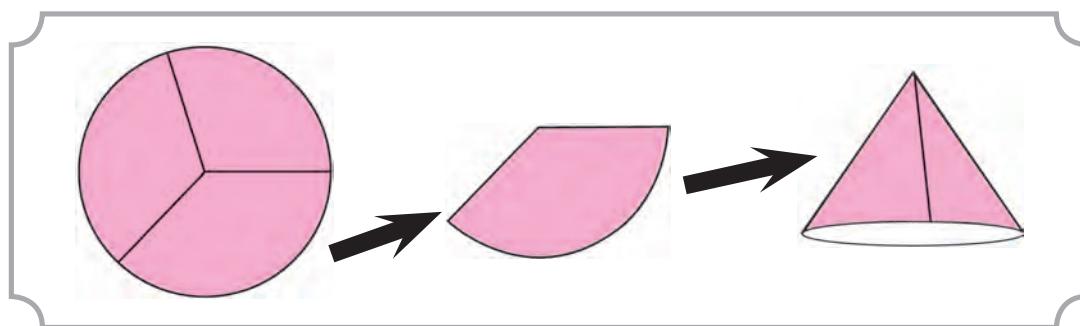

ماسترن لاء سوچنا

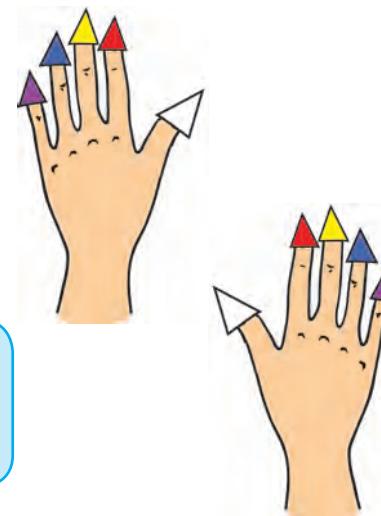
آنگن جا گانا ئ آگرین متنان توپیون

رنگین ڪاغذ متنان ۵ س م قطر وارا گول کڻي، ڪپي هرهڪ جا ٿي حڪا ڪريو. سيلوٽيپ جي مدد سان هرهڪ ٿڪر مان توپي ٺاهيو. توپين ٺاهڻ ۽ ٻارن کي شامل ڪيو. آگرین متنان توپي پائڻ ۽ ٻارن کي مزو ايندو آهي. توپين جي مت ست آدلا بدالي به ڪندا. پوءِ هيٺ ڏنل گانو سر تال سان ڳائي سڀكاريو. هڪ کان ڏنه عدد سماجھڻ کان پوءِ شيون ڳڻڻ ممڪن ٿينديون.

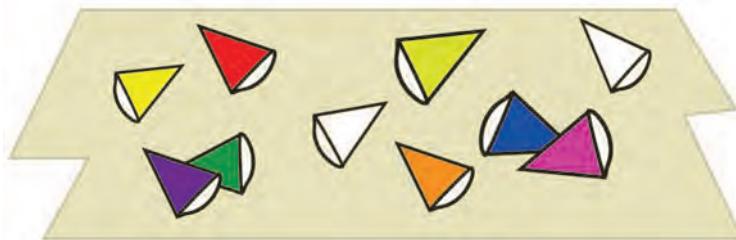
هڪ، به، ٿي، چار، پنج، چهه، ست، آٺ، نو،
آگريون آهن ڏنه ڳڻيو ڳڻيو وري وري ڳڻيون
آگريون آهن ڏنه

سنجو آچ، پائي توپي، پڪڙ دلي ڳاڙهي،
واڻائي، نيري، پيليءِ توپيون گھڻيون

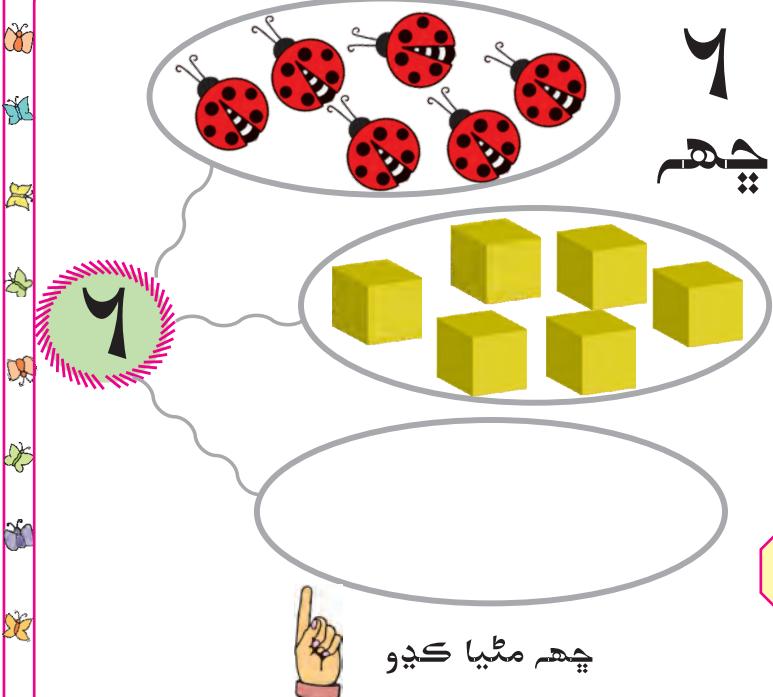

آڙي ٻڌاءِ ڄڻي ڪري

آگريون ٻڌاءِ اهي تم ڏنه ريو.

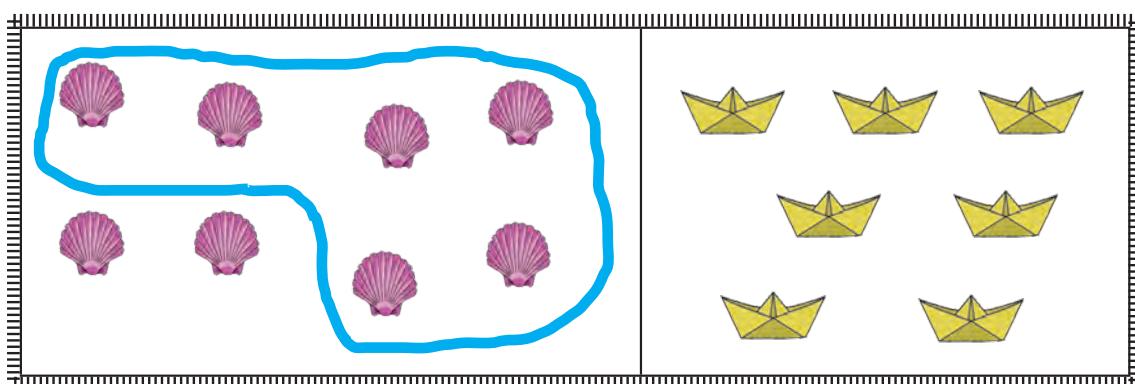
۶ جي سچاڻپ ئه لکڻ

پنج ئه هڪ چه

جيٽ کي پير چه
واندو تون نه رهه

نوڙي ۽ چه شيون ماپن ائين رکه.

						<p>چه</p>

٧ جي سڀاڻپ ۽ لکڻ

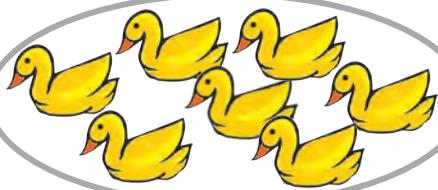

چه ۽ هڪ ست

V

ست

V

اندل ۾ رنگ ست

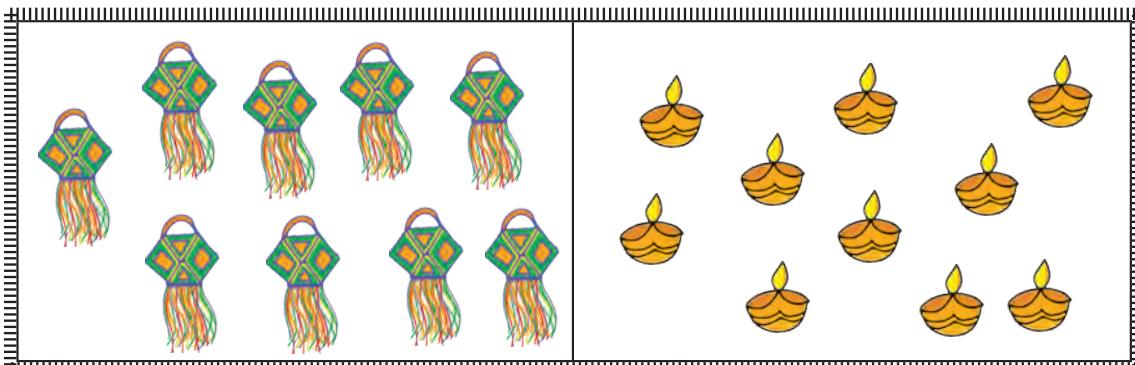
صف آهن منهنجا هت

ست مظيا ڪيو.

ست شيون نوڙي ۾ بڏو.

					V

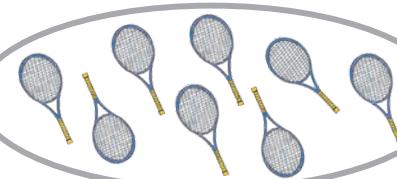
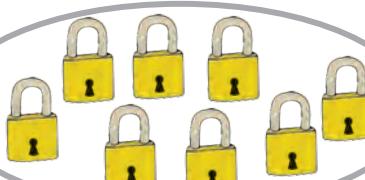
٨ جي سچاٹپ ۽ لکڻ

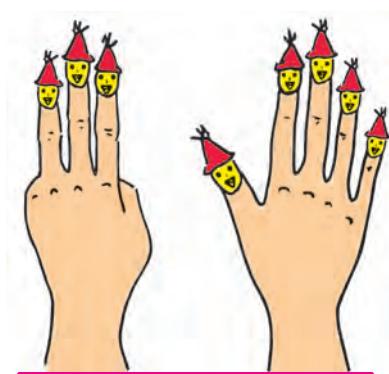
ست ۽ هڪ آن

آن

آن

آن مظیا ڪڏو.

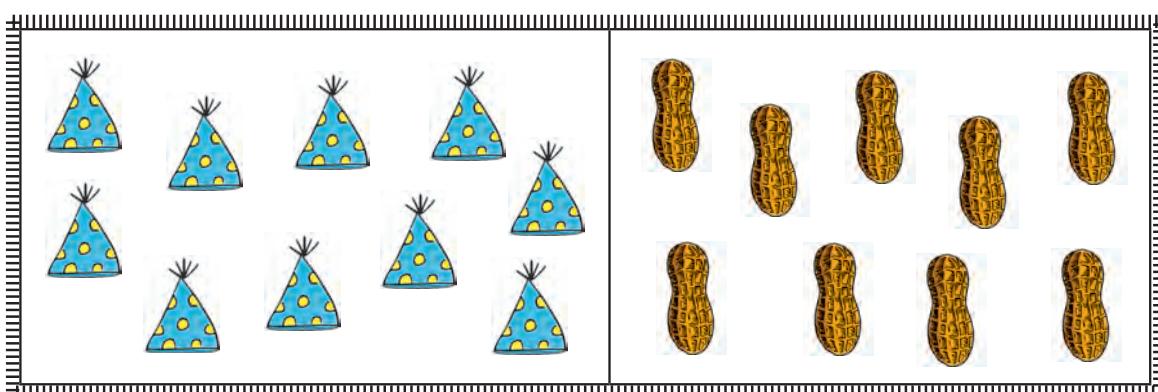

چتیء ۾ تارون آن

برسات ۾ منهنڌا نٺ

آن شيون هڪ نوڙيء ۾ پڏو.

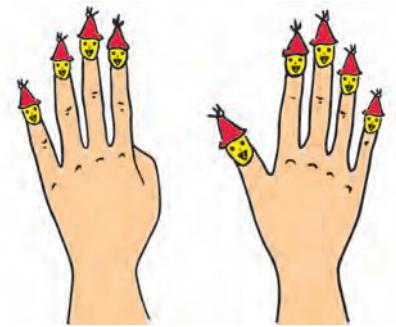

٩ جي سچاٹپ ئو لکھ

٩

اٹ ئو هڪ نو

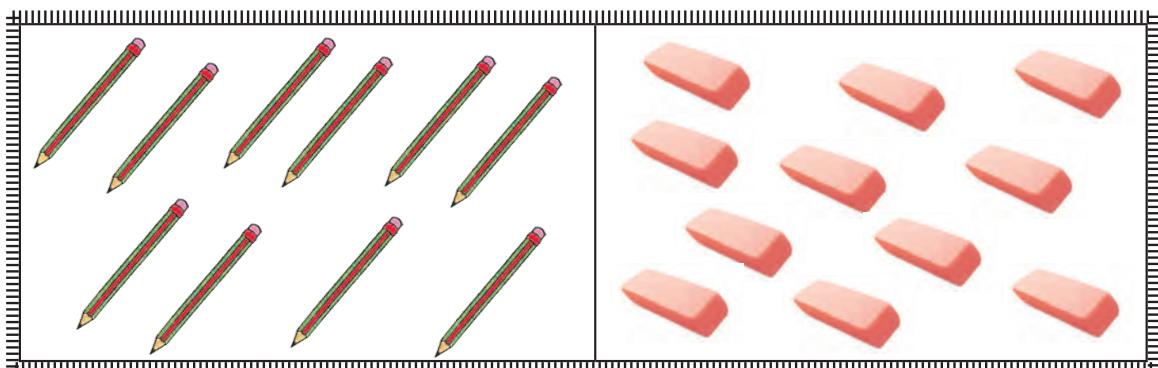
نو

گھڙيال ۾ وڳا نو

چئو نو چئو نو

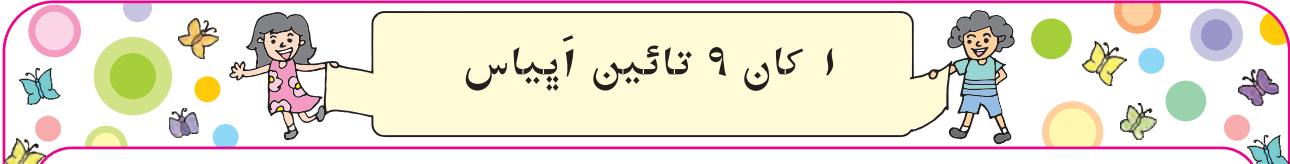
نو شيون هڪ نوڙيءِ ۾ ٻڌو.

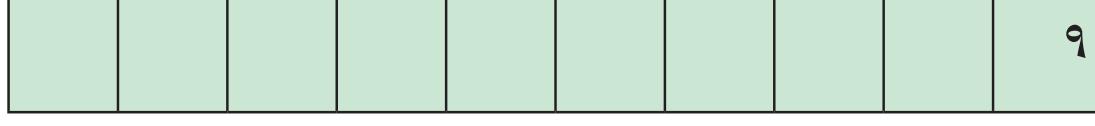
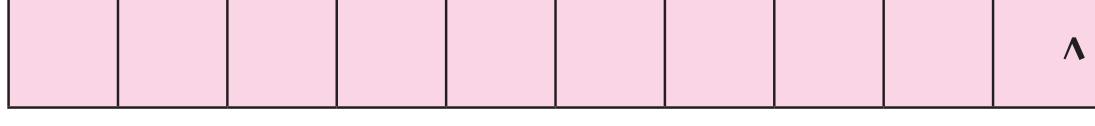
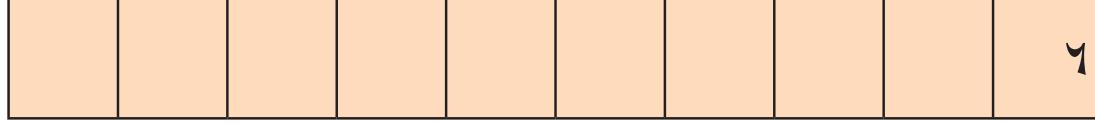
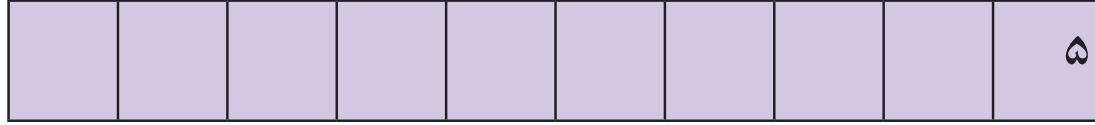
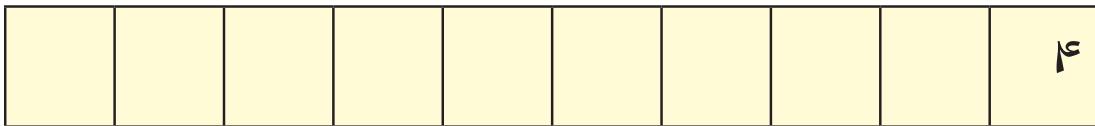
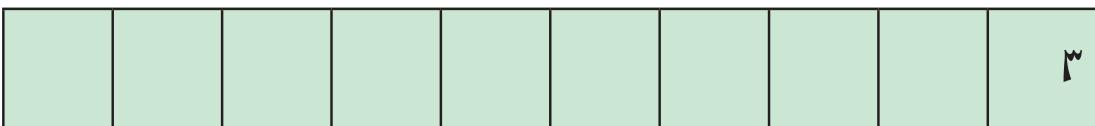
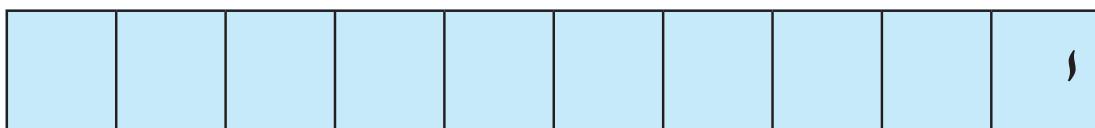
٩	٩	٩	٩	٩	٩
					٩

ا کان ۹ تائين آپیاس

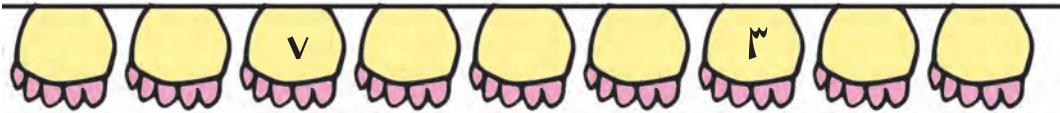

۱۰۹ اهي عدد آهن افهن کي انگه چبئو آهي.

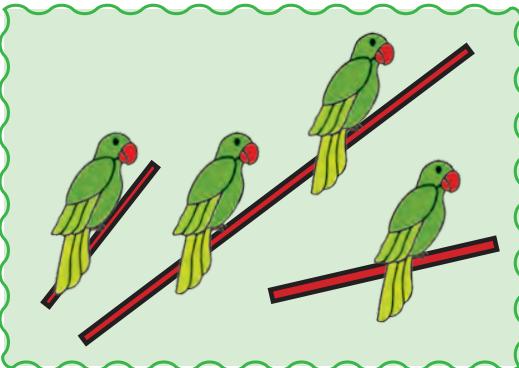

سلسلی ھ عدد لکٹ

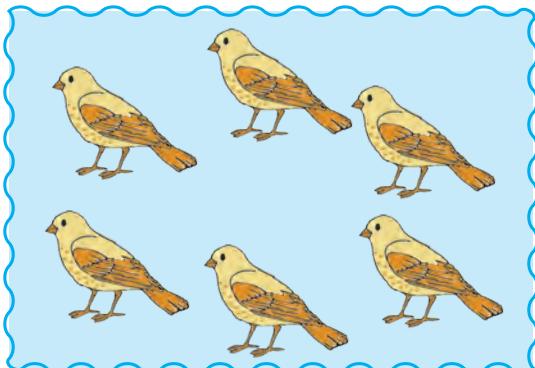
خالي جڳهين ھ مناسب عدد لکو

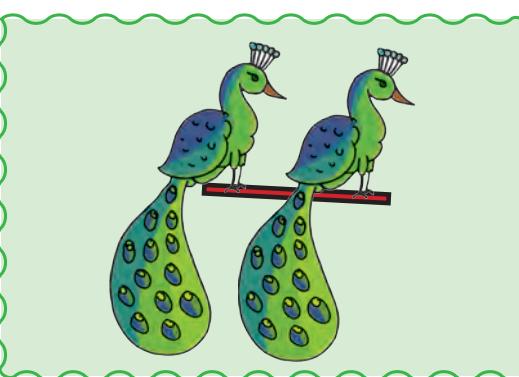
بەطیو ئەنگن مەتان پايو.

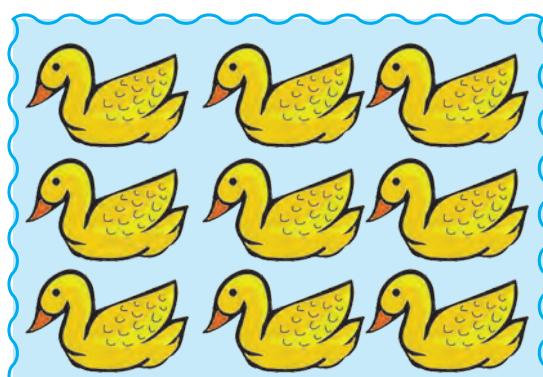
٤ ٧ ٣ ٥

٣ ٧ ٤ ٨

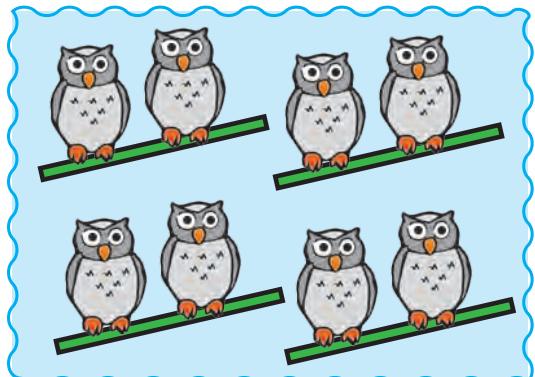
٤ ٢ ٣ ٥

٨ ٧ ٩ ٤

٢ ٥ ٤ ٣

٧ ٨ ٩ ٤

ڳڻيو ۽ لکو

پکي ۽ کي پر
گھڻا؟

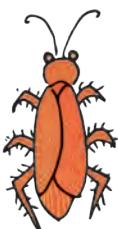
ندل ۽ رنگه گھڻا؟

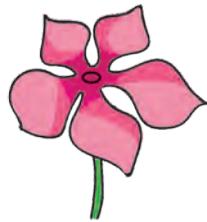
رکشا ۽ قبیتا گھڻا؟

سلیت ۽ کندون
گھڻيون؟

جیت کي پیز
گھڻا؟

سداقلي گل ۽ ورق
گھڻا؟

آڪتوپس کي پیز
گھڻا؟

کوپ کي کن
گھڻا؟

چتر	عدد	
	انگن ۽	اکرن
●●●●●		چھ
●●●●●●		ست
●●●●●●●		اث
●●●●●●●●		نوا

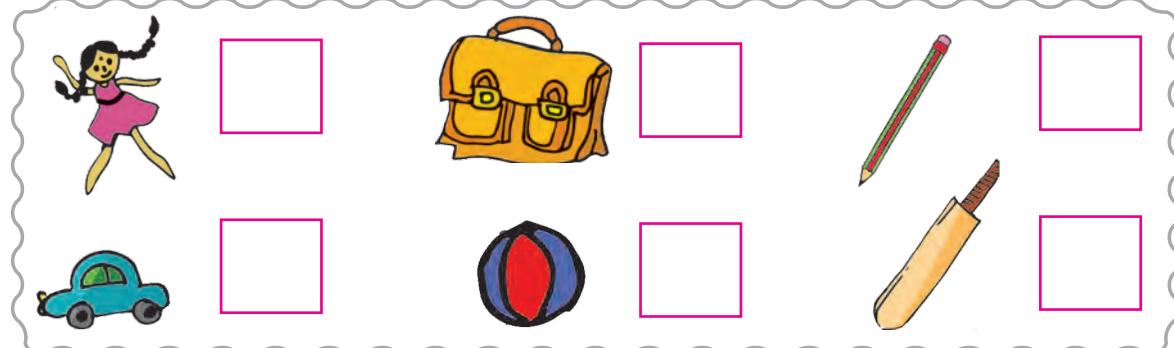
چتر	عدد	
	انگن ۽	اکرن ۽
●		ا
●●		ٻ
●●●		ٿي
●●●●		چار
●●●●●		پنج

چتر چگی = طرح ڏسو

شیون ڳئی، اُهو عدد چوکندي ۾ لکو

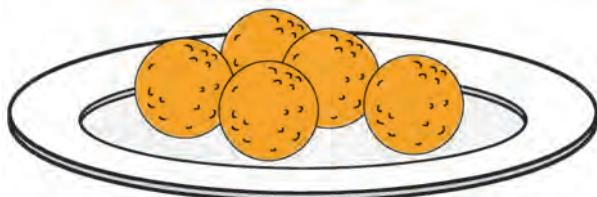
بڑي جي سجاڻپ ئه لکڻ

◆ ائين لکبي آهي.

بچيا بڙي مسافر

بس لاء مسافر بینا
آهن.

آچي پليت لڏون آهن.

گلابي پليت لڏون نه آهن.
مطلوب اُن لڏون آهن.

ماسترن لاء سوچنا :

هڪ پوري جو دبو کڻو. اُن دبيء نند اپتر وجھو ئه دبو هلايو. دبيء مان ايندڙ آواز بارن کي بڌڻ ڏيو. هاڻي پتر ڪڊووري دبيء کي ڏوڏايو. هاڻي آواز چو بڌڻ نه تواچي اهو بارن کان پڳو.

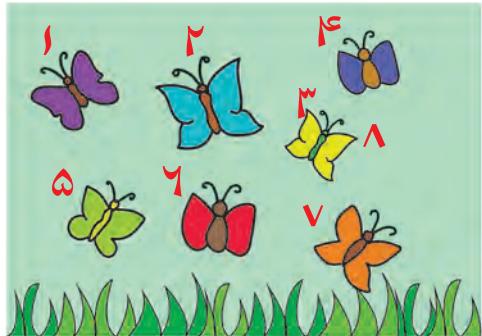

بڙي مطلب ڪجهه به نه.

پوپت ڳڻيو

يش جو ڳڻڻ برابر آهي چا؟

رما جو ڳڻڻ برابر آهي چا؟

بارن کي ڳڻڻ ۾ مدد ڪريو.

جادو گر پکي آيو

پوپتن کي چيائين

هڪي قطرار ۾ بيهو.

هاڻي ڳڻڻ سولو ٿيو چا؟

گھٹا پوپت آهن.

ميـدانـ تـيـ بـارـ هـڪـ قـطـارـ ۾ـ يـبـهـنـدـاـ تـهـ اـنـهـنـ کـيـ ڳـڻـ سـولـوـ ٿـيـنـدـوـ چـاـ؟

متـيـ ڏـنـلـ مـدنـ تـيـ چـرـچـاـ ڪـريـوـ.

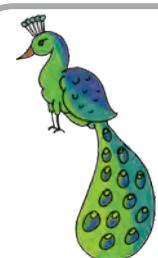
ماستـرـنـ لـاءـ سـوـچـناـ :

۱ کان ۹ آنگه هينئين نموني لکبا آهن.

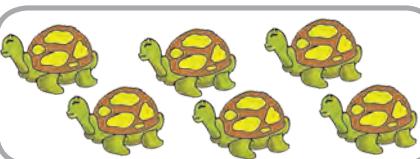
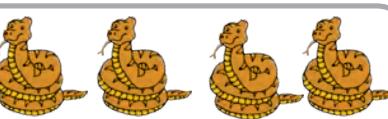
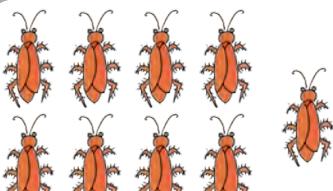
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
---	---	---	---	---	---	---	---	---

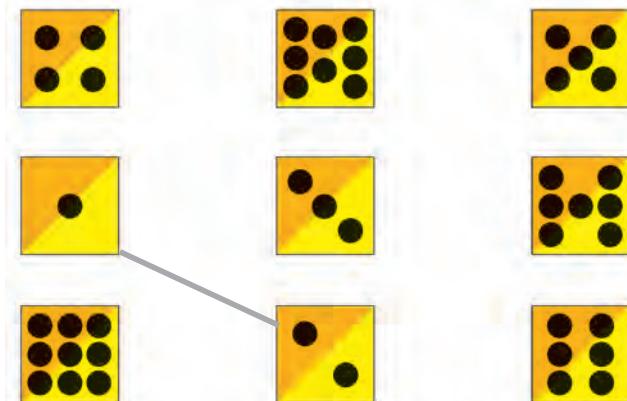
يش انگه ه چتر جو جوزا ملايو آهي. بچيل جوزا توهان ملايو.

- ۲
- ۵
- ۱
- ۸
- ۳
- ۹
- ۶
- ۷
- ۴

رما کي ۱ کان ۹ اهي انگه سلسلی ه جوزا ملائٹ ه مدد کرييو.

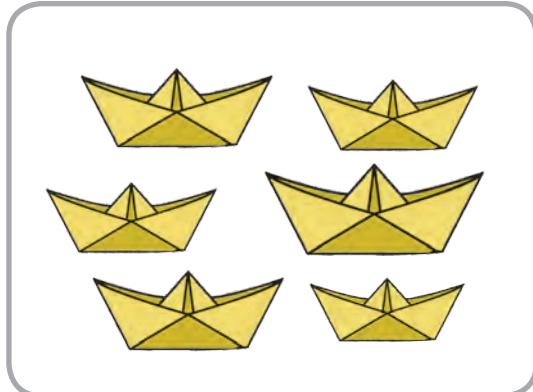
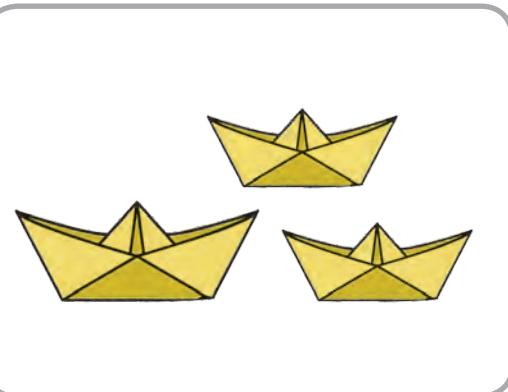

توري وندر : توهان پنهنجو نالو انگريزي ه لکو اون ... نالي ه کيترا اکر آهن؟
دوسست / ساهيزي ه جي نالي ه کيترا اکر آهن؟ سيني کان وديک اکر وارو
نالو کنهن جو آهي؟ ۵ اکرن وارو نالو کھزو آهي؟

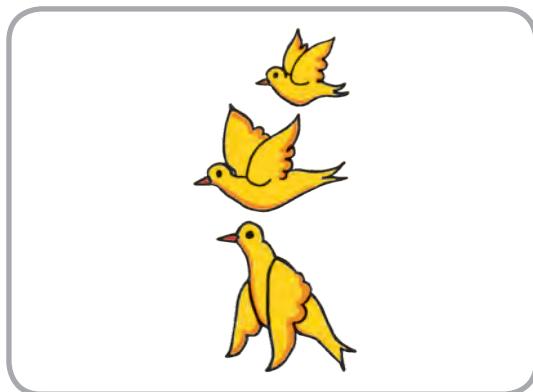
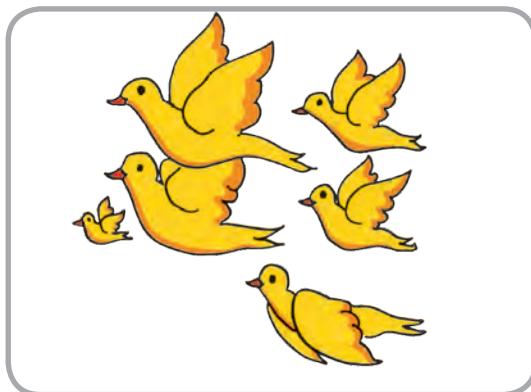
گھت و ڈیک

و ڈیک بارن هینان ہر نگہ پریو.

گھت پیڑیں هینان ہر نگہ پریو.

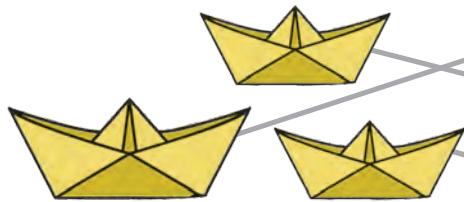
و ڈیک پکین هینان رنگہ پریو.

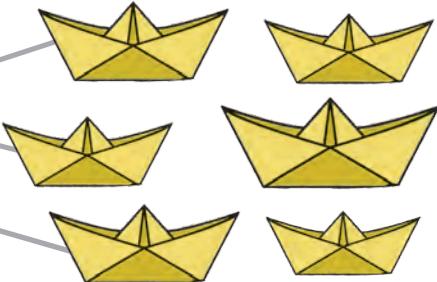
ھک جو ھک سان لاڳاپو

ٻيڙين چو ھک سان ھک جو لاڳاپو لڳايو.

'الف' گروپ

'ب' گروپ

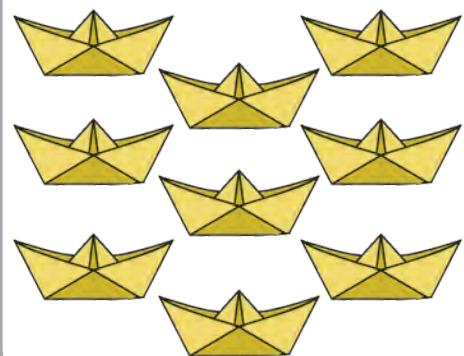

ليڪ سان ھک کي ھک سان ملائڪ وقت 'الف' گروپ ۾ ٻيڙيون ختم ٿيون
ٿيون 'ب' گروپ ۾ ڪجهه ٻيڙيون بچيون 'ب' گروپ ۾ ٻيڙيون وڌيڪ آهن

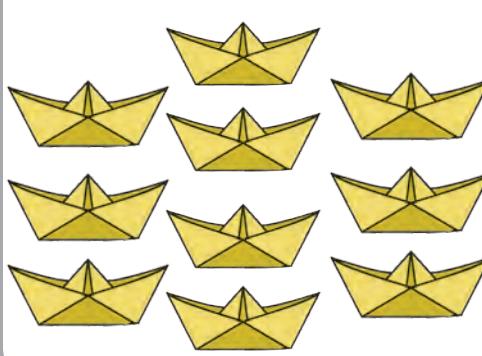
ھک سان ھک لاڳاپو ۾ گهت - وڌيڪ مقرر ڪرڻ.

الف ۽ ب گروپ ۾ ٻيڙيون ھک سان ھک ملايو.

'الف' گروپ

'ب' گروپ

ڪهڙي گروپ ۾ ٻيڙيون ختم ٿيون؟

ڪهڙي گروپ ۾ ٻيڙيون گهت آهن؟

سمجههي وڻو

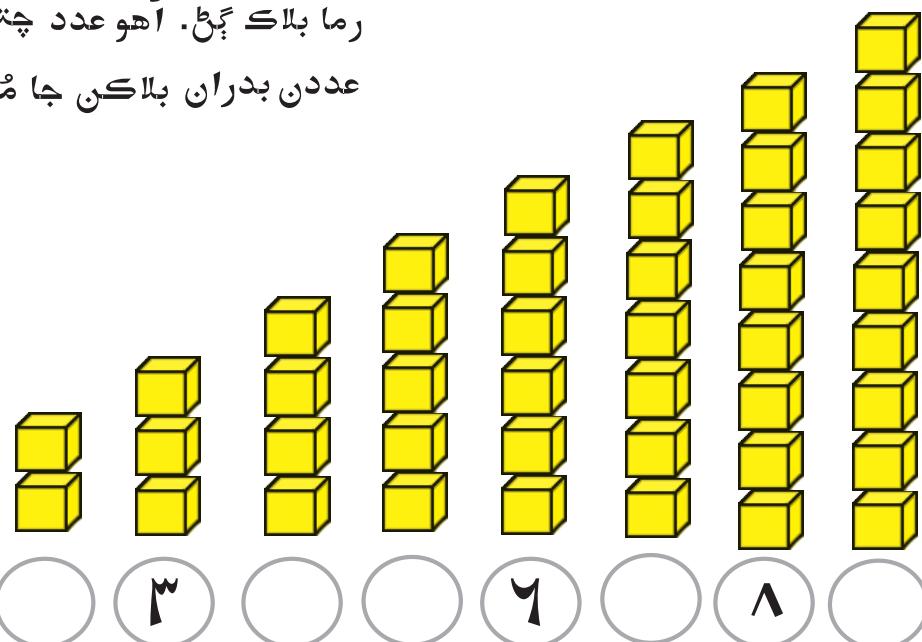
ھک سان ھک نسبت لڳائڻ سان وڌيڪ ٻيڙيون هوندڙ ۽ گهت هوندڙ
ٻيڙيون سچائڻ سولو.

وَذْنَدْرَ گَهْتِجَنْدَرْ سَلَسْلَو

رما بلاک ېڭىت. اُھو عدد چىتىر ھېيت لەم.

عددن بىدران بلاكىن جا مۇنارا كىدو.

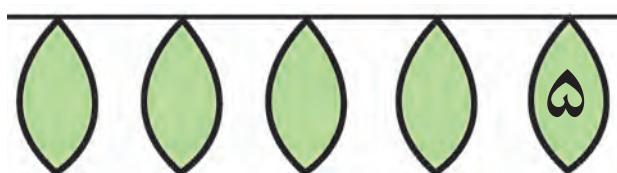
آسان ۱ کان ۹ تائىين عدد وَذْنَدْرَ سَلَسْلَي ھېسپىياسىن

إھى عدد أبتي نمونى لىكتى مطلب گَهْتِجَنْدَرْ سَلَسْلَي ھېللىكتى.

گَهْتِجَنْدَرْ سَلَسْلَي ھېللىكىيل عدد ڈسو.

وَذْنَدْرَ سَلَسْلَي ھې عدد لىكىو.

گَهْتِجَنْدَرْ سَلَسْلَي ھې لىكىو.

اچو ته جوڑ کریون !

هي منهنجو
بلاڪ

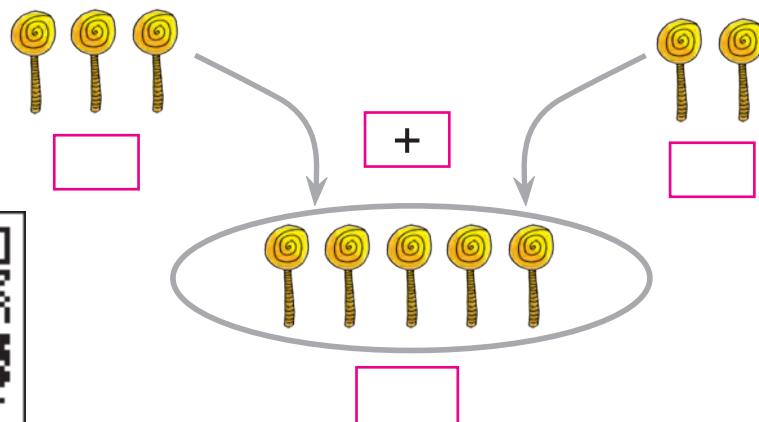
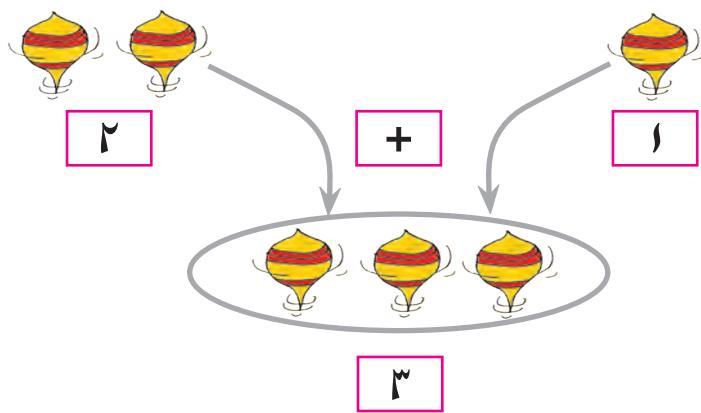
رمان وتن ا بلاڪ

ا هو منهنجو
بلاڪ

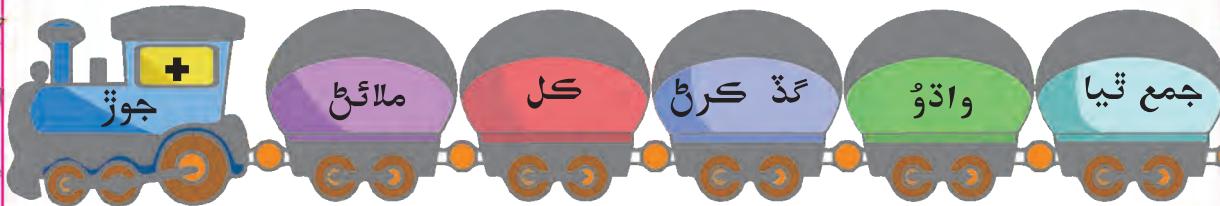
يش وتن ا بلاڪ آهي.

پنهي کي ملائي ۲ بلاڪ تيا.

پن عددن کي ملائڪ مطلب اُنهن جو جوڙ اهو ڏيڪارڻ جي لاء + نشاني ڪم آڻيبي آهي. 'وڌيڪ' ائين پڙهبو = نشاني ڏيڪارجي إها نشاني برابر ائين پڙهبي آهي.

جوڙ - گاڏي ڏسو

جوڙ ڏيڪارڻ لاءِ آجا وڌيڪ لفظ آهن چا؟ مثال گڏ ڪرڻ.

عدد جيٽرا مڻيا ڪيو ۽ جوڙ ڪريو.

۳

+

۲

چتر ڳڦيو ۽ جوڙ ڪريو.

۳

+

۵

=

آٹ

تي

وڌيڪ

پنج

برابر

۴

+

۳

=

چتر

+

چتر

=

۴

+

۴

=

۴

+

۴

=

بۇزى جۈز كەن

جۈز كەن يو عدد لىكۆ مناسب چىتىر كىدو.

۲

+

◆

=

۲

۳

+

◆

=

۱

+

◆

=

۵

+

=

ھلۇ تە جۈز جو آپىباس كەن.

۴

+

۱

=

۳

+

۳

=

۷
+
۲

۸
+
◆

۵

+

= ۶

۸

+

= ۹

۲

+

= ۵

+

= ۸

پڑھو ئے حل کریو.

سلیل وت ٦ چاک آهن، حمید هن کی آجا به ٣ چاک ڏنا ته هاڻی سلیل

وت گھٹا چاک ٿیا؟

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 3 \\ \hline 9 \end{array}$$

سلیل وت چاک

حمید جا ڏنل چاک

کُل چاک

کیتن وت ٤ بادامیون ئے نیها وт ٤ بادامیون آهن ته پنهی وт کل

کیتریون بادامیون آهن؟

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 4 \\ \hline 8 \end{array}$$

کیتن وт بادامیون

نیها وт بادامیون

کل بادامیون

جوسف وт ٧ گل آهن ئے اینجل وт ٢ گل آهن ته پنهی وт کل کیترا گل

آهن؟

$$\begin{array}{r} \boxed{} \\ \hline \boxed{} \end{array}$$

جوسف وт گل

اینجل وт گل

کل گل

جیئا وт ٥ مٹیا آهن ئے پرمیت وт ٣ مٹیا آهن ته پنهی وт کل کیترا مٹیا

آهن؟

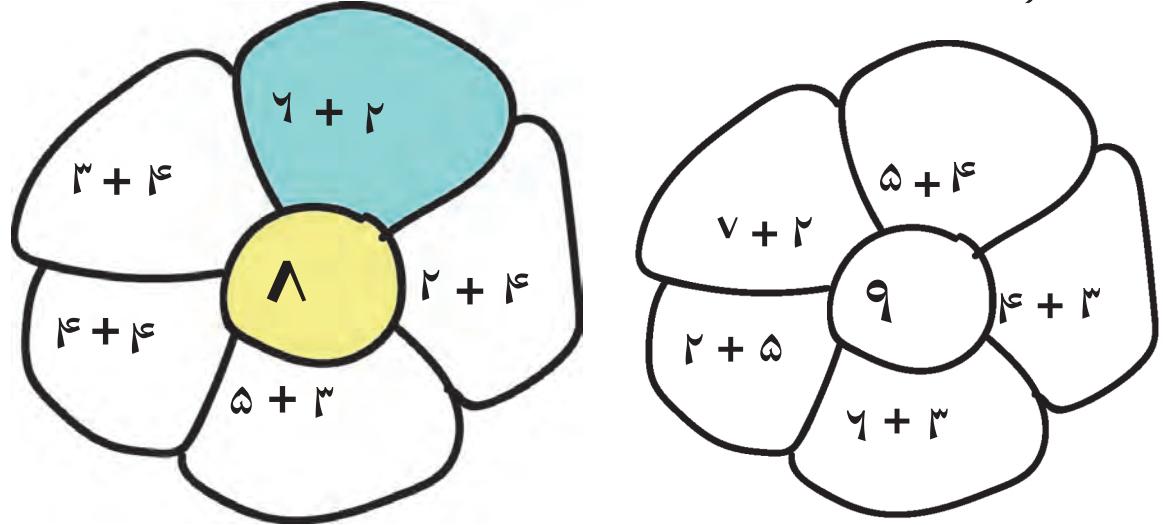
$$\begin{array}{r} \boxed{} \\ \hline \boxed{} \end{array}$$

جیئا وт مٹیا

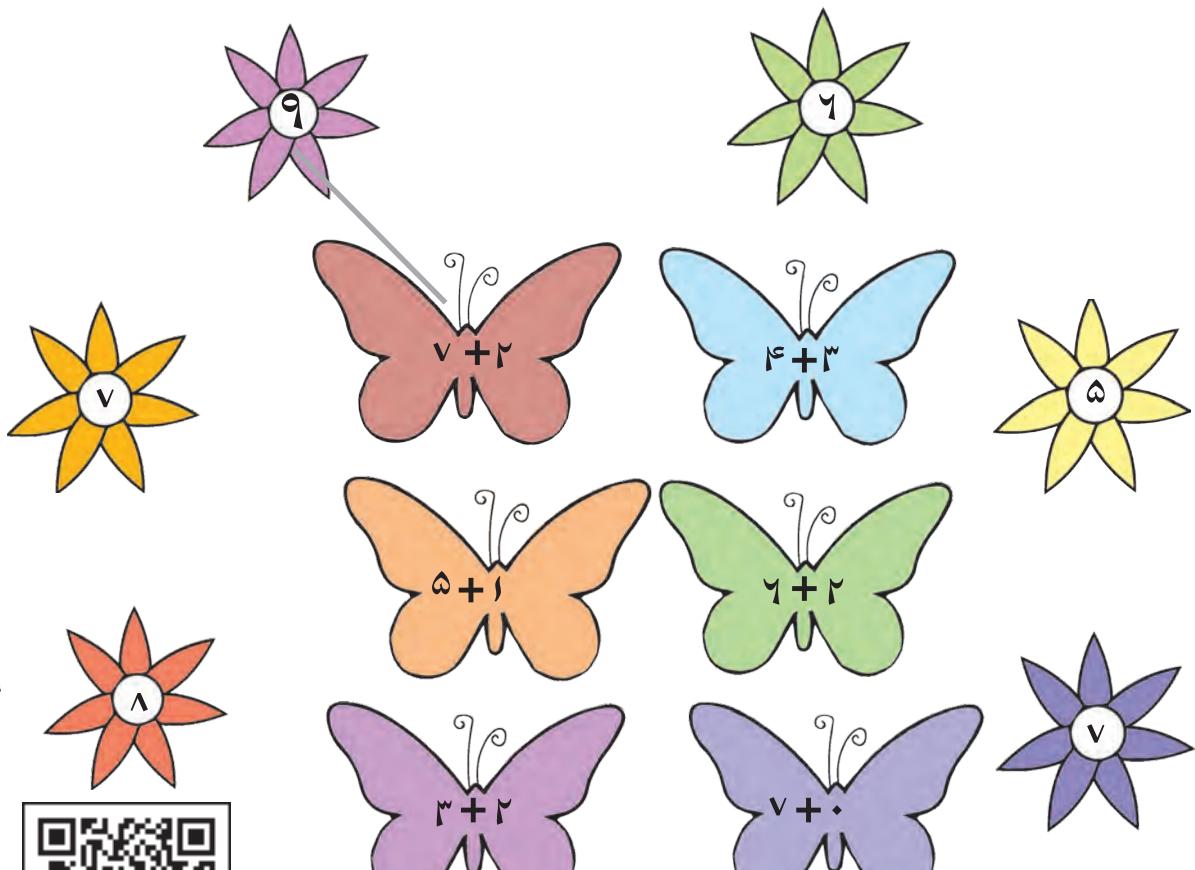
پرمیت وт مٹیا

کل مٹیا

وچ یار ڏنل عدد اهو جواب حاصل ڪرڻ لاءِ ورق مٿان رنگه پيريو.

پوپتن یار ڏنل عدد جوڙ ڪري، اُهو جواب مناسب گل سان جوڙا ملايو.

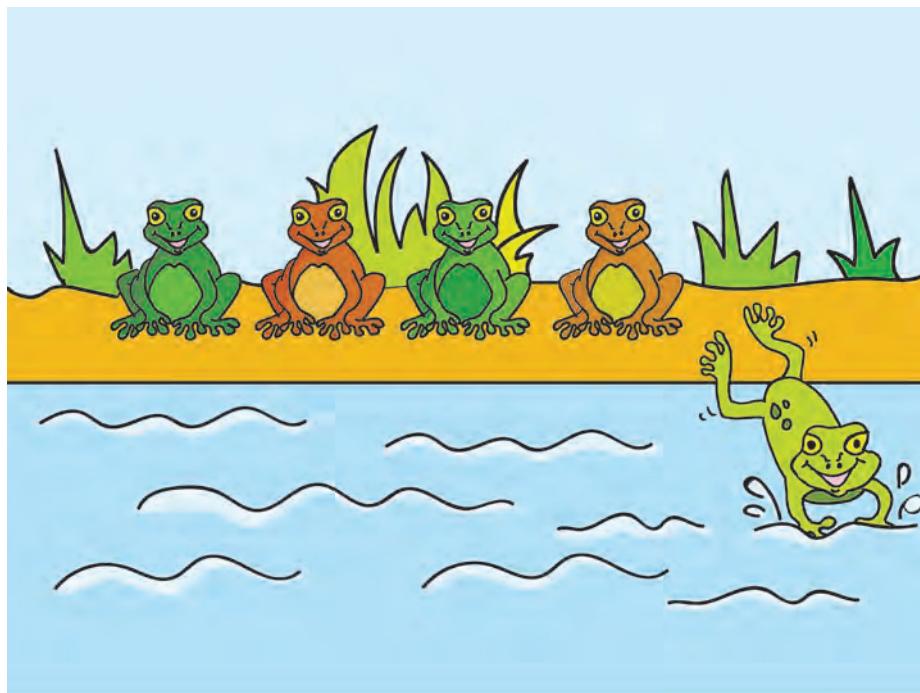

ھلو تە ڪت سکون

یش وت ۳ چمون ھئا ھن بے چمون رما کي ڏنا. ٻڌايو ته
ھاڻي یش وت ڪيترا چمو بچيا.

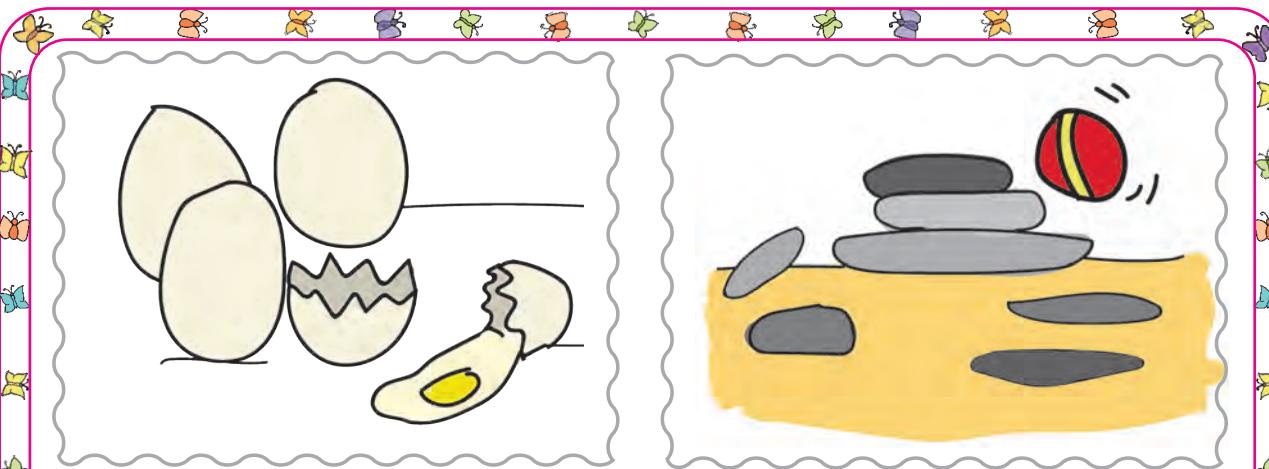
٣ - ٢ = ١

توهان اهو چتر ڏنو چا؟
نديء ڪناري پنج ڏيڏر وينا ھئا. هڪ ڏيڏر پاڻي ۽ ٿپو ڏنو.
ھاڻي ڪناري تي گھٹا ڏيڏر بچيا؟ اهي ڳطيو.

٥
- ١
= _____

٥ - ١ = _____

هي چتر آسان جي دوست/ ساهزبن ڪيديا آهن. اُن بابت تون پڏاء.

توهان پڻ آهڙا چتر ڪڍي ڪجهه آڪاطي ٺاهي سگھو ٿا چا؟

هڪ عدد مان ٻيو عدد گھٽ ڪرڻ مطلب، ڪت
إن لاءِ نشاني '—' ڪم آڻبي آهي اُن کي 'ڪاتو'
ائين پڙهبو آهي.

پچتر ڏسو ۽ چوکنڊا پورا ڪريو

<input type="text" value="۳"/>	-	<input type="text" value="۱"/>	=	<input type="text"/>				

<input type="text" value="۴"/>	-	<input type="text" value="۲"/>	=	<input type="text"/>		

<input type="text" value="۶"/>	-	<input type="text" value="۳"/>	=	<input type="text"/>				

<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>			

وڙن جي آڪاڻي

ماء دٻي ۾ وڙا رکيا ماء بازار ۾ پاچي وٺڻ ويئي. رما اسڪول مان گهر آئي. هن دٻو کولي ڏٺو.

دٻي ۾ وڙا ڏسي سندس منهن ۾ پاڻي آچي وي. هن ۲ وڙا کاڌا. ماء گهر آئي. هن ڏٺو ته دٻي ۾ ۴ وڙا آهن.

ماء : رما، تو ۲ وڙا کاڌا!

رما : ممي، مان ته ۱ وڙو کاڌو

ماء : رما، تون سچ ٿي ڳالهائين؟

رما : ممي، موٺي وڙا وٺندا آهن. انكري هڪ آجا به وڌيڪ کاڌو.

ماء : شاباس، تون سچ ٿي چوين هان - وٺ هڪ پيو به وڙو. هڪ وڙو بابا کي ڏي. هڪ وڙو ڏاڻيءَ کي ڏي ۽ هڪ وڙو مان کانوان ٿي.

آڪاڻي توهان کي وٺي! هاڻي ٻڌايو

(۱) ماء دٻي ۾ گھڻا وڙا رکيا هئا؟

(۲) رما ڪيترا وڙا کاڌا؟

(۳) ماء رما کي سچ ڳالهائڻ تي انعام طور گھڻا وڙا ڏنا؟

(۴) رما ڏاڻيءَ بابا کي ڪل گھڻا وڙا ڏنا؟

(۵) ماء پاڻ گھڻا وڙا کاڌا؟

(۶) دٻي ۾ آخر ڪيترا وڙا بچا؟

خال پريو

$$5 - 3 = \boxed{}$$

$$2 - 1 = \boxed{}$$

$$\begin{array}{r} ^8 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$$

$$4 - 1 = \boxed{}$$

$$5 - 3 = \boxed{}$$

$$6 - \boxed{} = 1$$

$$7 - 3 = \boxed{}$$

$$9 - \boxed{} = 9$$

$$\boxed{} - \boxed{} = 8$$

پېزىھو ئە حل ڪريو

نَّجْمَة وَتْ ٥ بَيْر هَئَا هَن ۝ بَيْر سَلْمَة كَيْ ذَنَا هَاطِي نَّجْمَة وَتْ گَهْدَا بَيْر بَچِيَا؟

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$$

نَّجْمَة وَتْ بَيْر
سَلْمَة كَيْ ذَنْل بَيْزَر
نَّجْمَة وَتْ بَچِيل بَيْر

هَكْ ٿُوكَرِي ۾ ٩ سِيَّتا قَل هَئَا. دَادَا أُنْهَن مَان ۴ سِيَّتا قَل دُوْسْتَن جَيْ كَائِنَ لَاءِ
ذَنَا بَذَا يَوْ تَهْ ٿُوكَرِي ۽ گَهْدَا سِيَّتا قَل بَچِيَا؟

$$\begin{array}{r} 9 \\ - \square \\ \hline \end{array}$$

تَوْبِي ۽ سِيَّتا قَل
وَرْهَا يَل سِيَّتا قَل
بَچِيل سِيَّتا قَل

سَمِير وَتْ ۝ پِينْسِلُون هَيْوَن. سَمِير ۱ پِينْسِل دُوْسْت كَيْ ذَنِي تَهْ سَمِير وَتْ
گَهْدِيَوْن پِينْسِلُون بَچِيَا؟

$$\begin{array}{r} \square \\ \square \\ - \square \\ \hline \end{array}$$

سَمِير وَتْ پِينْسِلُون
دُوْسْت كَيْ ذَنْل پِينْسِل
بَچِيل پِينْسِلُون

دَبِي ۽ ۴ لَذُون هَئَا. أُنْهَن مَان ۱ لَذُون بَلْبِير كَاذْل تَهْ دَبِي ۽ ڪِيتَرَا لَذُون بَچِيَا؟

$$\begin{array}{r} \square \\ \square \\ - \square \\ \hline \end{array}$$

دَبِي ۽ موجود لَذُون
بَلْبِير جَا كَاذْل لَذُون
دَبِي ۽ بَچِيل لَذُون

آسان جي ساچين جي هت ڦڻل کت کريو.

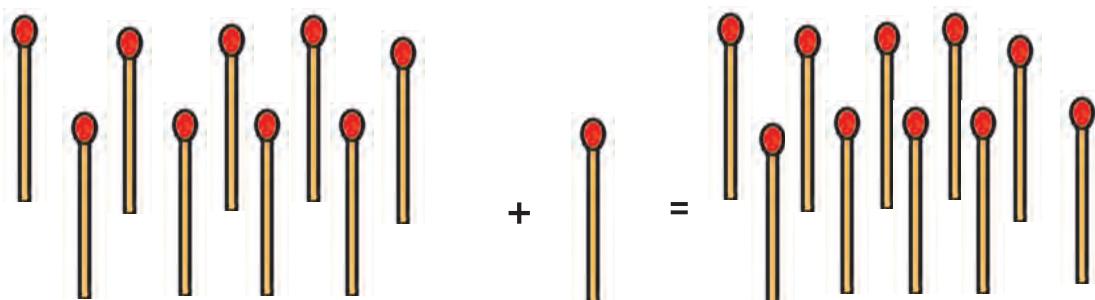
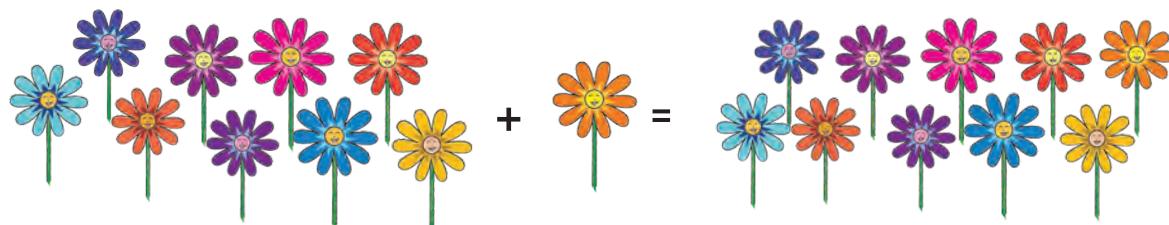
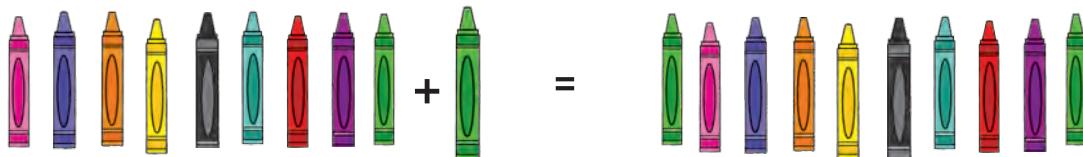
$9 - 2$	$8 - 2$	$7 - 2$	$5 - 2$	$4 - 2$
$7 - 5$	$4 - 1$	$6 - 2$	$8 - 5$	$8 - 3$
$8 - 6$	$3 - 1$	$9 - 7$	$1 - 1$	$6 - 4$

NRYT5P

١٠ جي سچاڻپ ۽ لکڻ

نوء ۽ هڪ ڏهه

هڪ کان ٩ تائين نشانيون هر هڪ کي

گولو اهو بڙيء لاء آهي پر ڏهن لاء کا

نئين نشاني ڏهه اهو ١٠ ائين

لکبو آهي. نه آهي اهو کيئن لکجي اهو ڏسنداسين.

۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

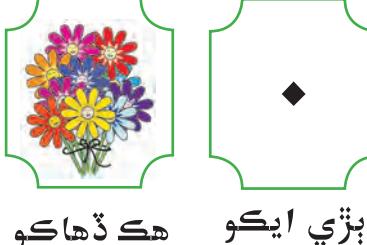
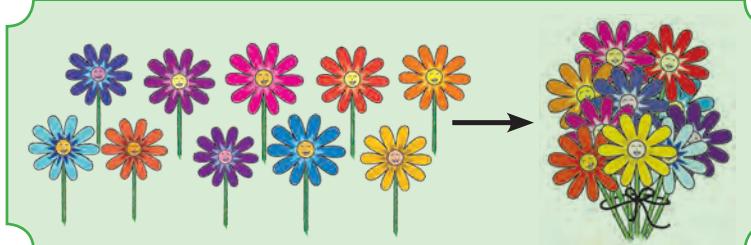
ڏهاڪو سمجھي وٺون!

هڪ هڪ ڪري ڏهه جمع ٿيا. اُنهن جو هڪ ڍڳه
ناهي ٻڌو ۽ ڪاٻيءِ پاسي رکو. اِن ڍڳه جو نالو
آهي 'ڏهاڪو' جڏهن اُهو آڪيلو هو تم اُهو
هو 'ايڪو' ڏهاڪي جو گهر ڪاٻيءِ پاسي
آهي ايڪي جي خالي گهر ۾ بڙي آهي.

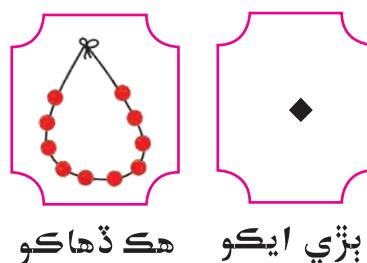
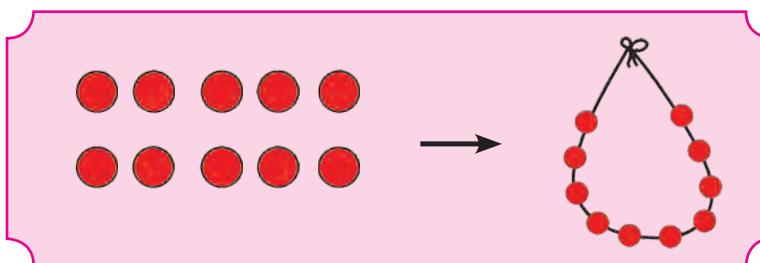

ٻڙي ايڪو هڪ ڏهاڪو

سمجھي وٺون!

ٻڙي ايڪو هڪ ڏهاڪو

ٻڙي ايڪو هڪ ڏهاڪو

جيڪو ڪاٻيءِ پاسي آهي اُهو آهي ڏهاڪو

ڏهاڪو مطلب ۱۰

ايڪن ۾ ڪجهه به نه آهي اُن گهر ۾ ♦ لکبئي.

۱۰ ۾ هڪ ڏهاڪو ۽ ♦ ايڪو آهي مطلب ڏهه

ڏهاڪو	ايڪو
۱	♦

اُهو عدد '۱۰' نموني لکبو آهي.

دڳه (ڳنڌي) بدران ۱۰ بلاڪن جو پرامد يا ۱۰ مڻين جو هار تيار

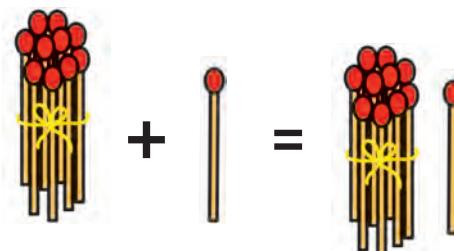
ڪري سَهنجي ٿو. اِن مان به ڏهاڪو سمجھاڻي سَهنجبو.

ماسترن لاءِ سوچنا

۱۱ کان ۲۰ تائين سچاڻپ ۽ لکٻ

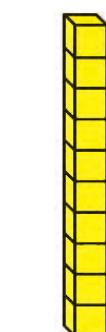

ڏھيءَ هڪ ٿين ٿا يارهان

۱۱

يارهان

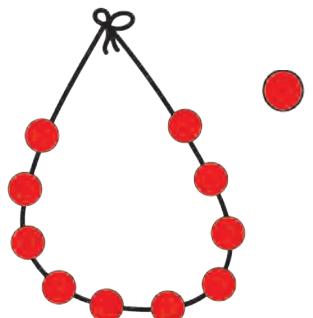

هڪ ايكو هڪ ڏهاڪو

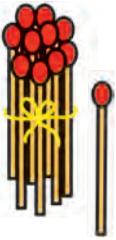

:::	:::	:::	:::	:::	:::
					:::

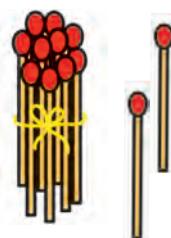
۱۱

یارهان یه هک ٿین ٿا ٻارهان

$$+ =$$

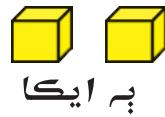

۱۲

ٻارهان

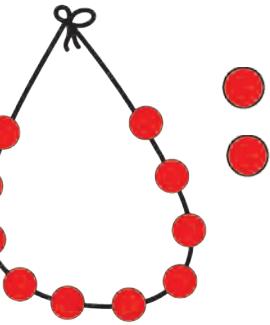
هڪ ڏهاڪو

ٻه ایکا

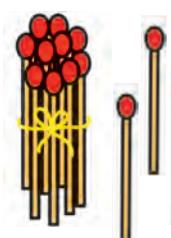
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
					۱۲

ٻارهان یه هک ٿين ٿا تيرهان

$$+ =$$

۱۳

تيرهان

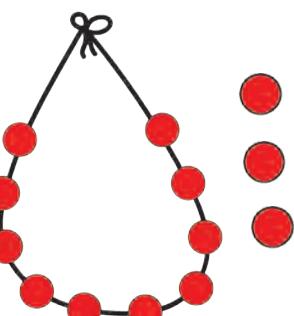

هڪ ڏهاڪو

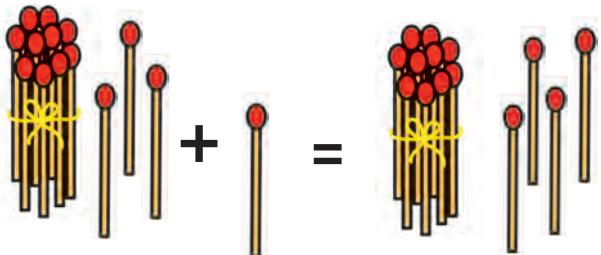
ڦي ایکا

۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
					۱۳

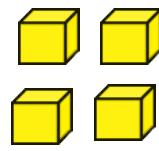

تیرهان ئەك قىن تا چوڏهان

١٤

چوڏهان

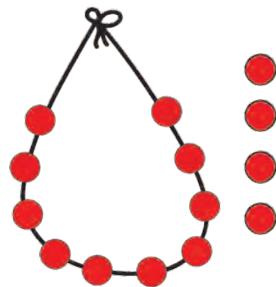
ھەڏھاكو

چار ايڪا

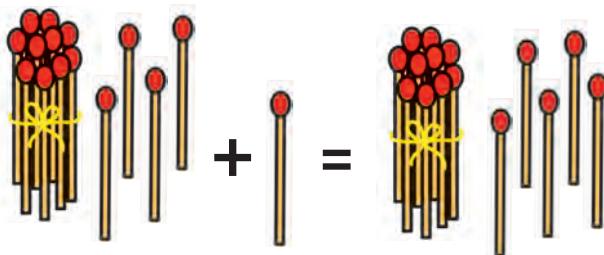

١٤	١٤	١٤	١٤	١٤	١٤

١٤

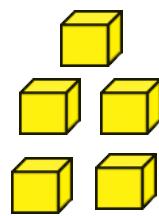

چوڏهان ئەك ٿئي ٿو پندرهان

١٥

پندرهان

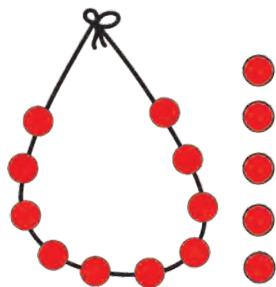
ھەڏھاكو

پنج ايڪا

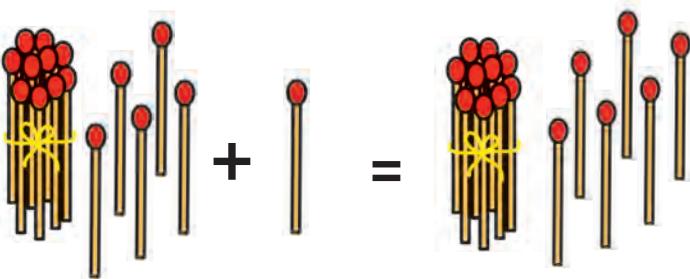

١٥	١٥	١٥	١٥	١٥	١٥

١٥

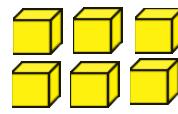

پندرهان ئەك ٿين ٿا سورهان

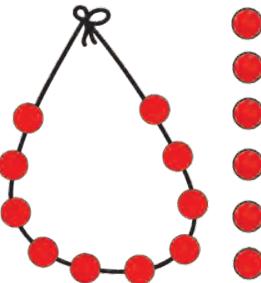
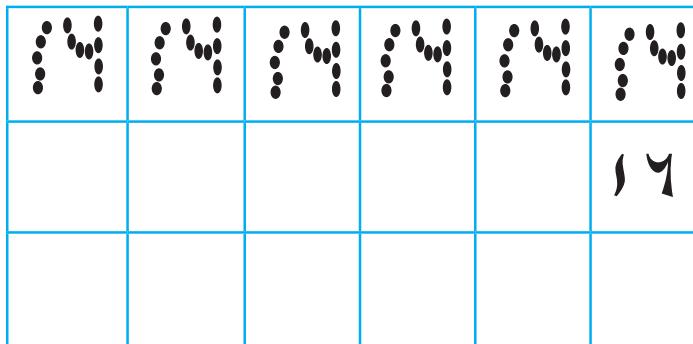

١٦

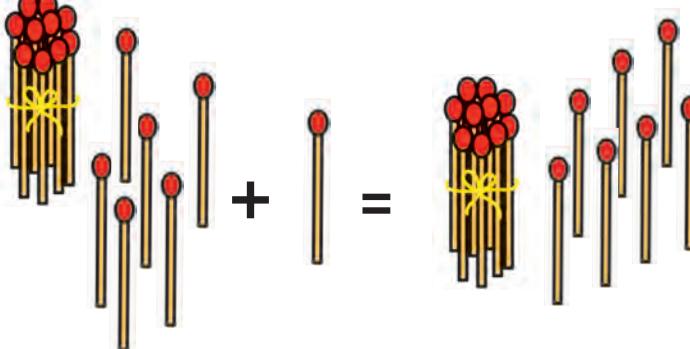
سورهان

چھ ایکا ھەڏھاڪا

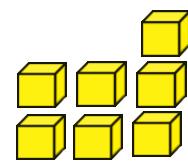

سورهان ئەك ٿين ٿا سترهان

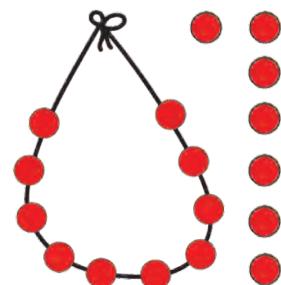
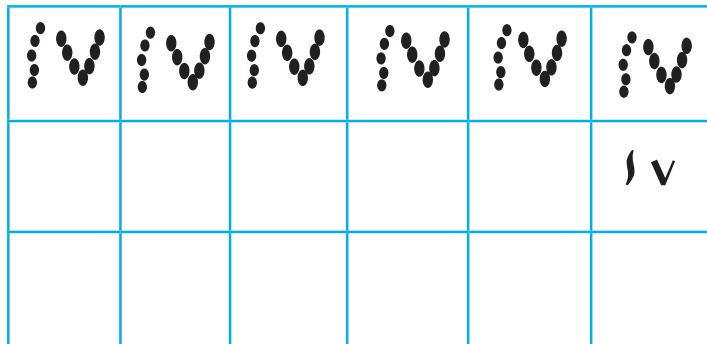

١٧

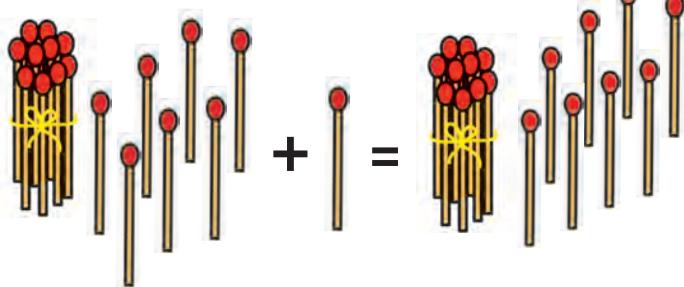
سترهان

سٽ ایکا ھەڏھاڪا

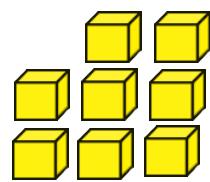

سترهان ئەك قىن تا ارڙهان

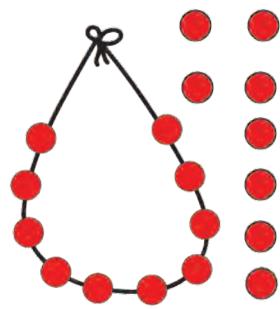
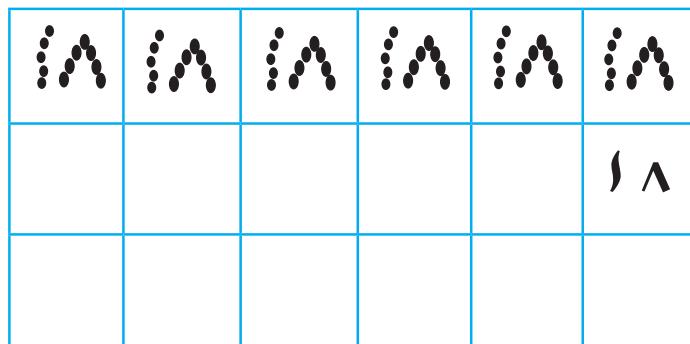

١٨

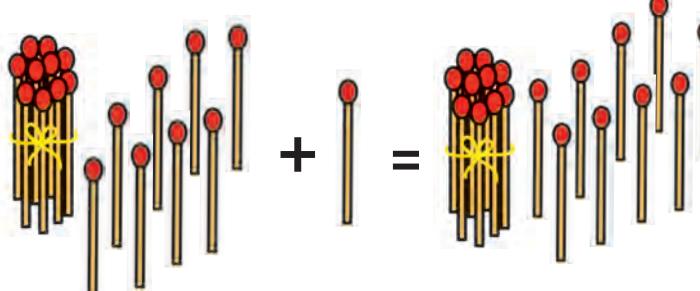
ارڙهان

آن ايكا هەك ڏهاكو

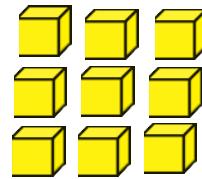

ارڙهان ئەك قىن تا اُڭويىھ

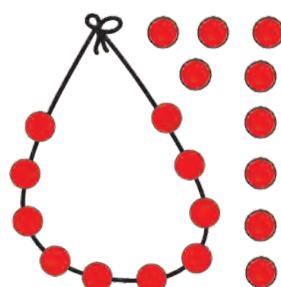
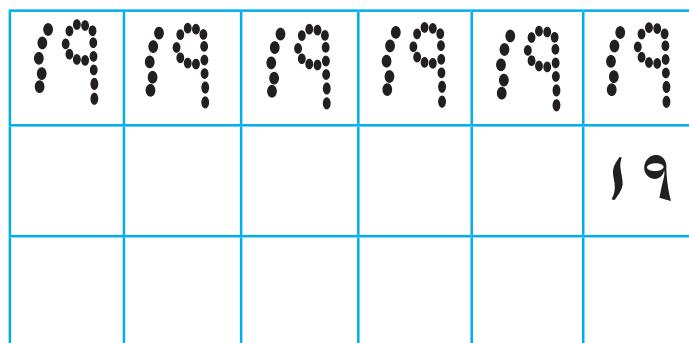

١٩

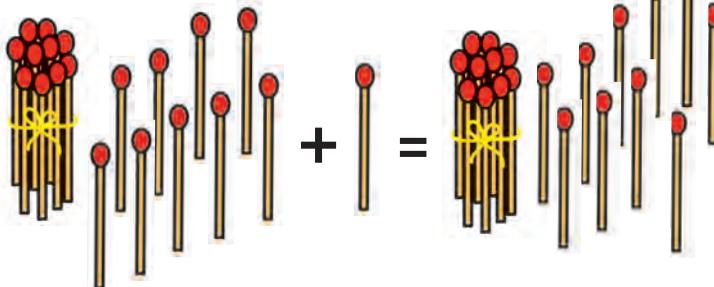
اُڭويىھ

نوايكا هەك ڏهاكو

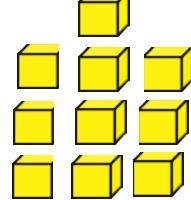

اُٹویھه ئەك قىين تا ويھ

٢٠

ويھ

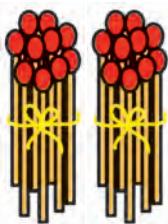
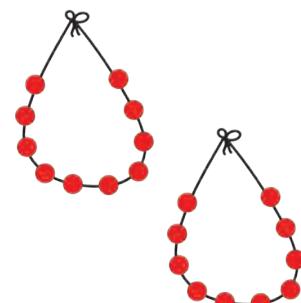

ڏھم ایکا هک ڏھاکو

نوا آنگە کان وڏو آنگە نه هئط ڪري ایکن جي گھر ۱۰ ایکا جمع ٿيا ته
اُنهن جو هک ڏاگه ٺاهي کاپي پاسي رکو. پر ڏھاکن جي گھر چو به ڏھاکا
ٿيندا. ایکن جي گھر چو ڪجهه نه مطلب 'ٻڙي' رکبي.

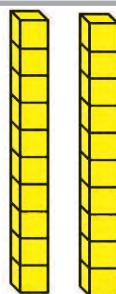
٢٠	٢٠	٢٠	٢٠	٢٠	٢٠
					٢٠

ڏھاکا

٢

ایکا

ڏھاکا

٢

ایکا

يارهان بارهان پيارا پيارا
تيرهان چوڏهان لڏان لڏان
پندرهان سورهان دوزان دوزان
سترهان ارڙهان نه وڙهان نه وڙهان.
اُٹویھه ويھه قىيھه قىيھ

ماستر لاء سوچنا

يارهان کان ويھه إهي عدد قطار چوڻ
سيڪاريyo. ان لاء گاني جو اپيوگه ڪريyo
ائين ڪرڻ سان ويھن تائين عدد ڳطي
سگهجي تو.

ڏهاڪو - ٿپا

سمجھي وٺون

	به ڏهاڪا	٢٠	ويه
	ٿي ڏهاڪا	٣٠	ٿيه
	چار ڏهاڪا	٤٠	چاليه
	پنج ڏهاڪا	٥٠	پنجاهه
	چھ ڏهاڪا	٦٠	سث
	ست ڏهاڪا	٧٠	ستر
	آٹ ڏهاڪا	٨٠	آسي
	نو ڏهاڪا	٩٠	نويء

NSHK8Z

سکا - نوٹ

۱ رپیا

۲ رپیا

۵ رپیا

۱۰ رپیا

۱ رپیا

۲ رپیا

۵ رپیا

۱۰ رپیا

ویھے رپیا

کپن، او ترا رپیا کیئن ڈبا ؟

بہ رپیا

۴ رپیا

۵ رپیا

۱۰ رپیا

۲۰ رپیا

سوچیو
ایترا رپیا توھان کھڑی کھڑی
نمونی ڈیئی سگھو ٿا ؟

هیٺ ڏنل شین جي خريداريءَ وقت ڪھڙا ڪھڙا سكا - نوت ڏيندا؟

شيء	شيء جي قيمت	سكا / نوت
	٣ار	
	٢ار	
	١٨ار	

سكا - نوت ڏسي شيء جي قيمت مقرر ڪرڻ ئ لکڻ

شيء	شيء جي قيمت	سكا / نوت

هیٺ ڏنل شيون خريد ڪرڻ لاءِ ڪھڙا سكا - نوت کپند؟

(١) هڪ مبتيءَ جي ويزيءَ ۱۰ رپين ۾ ملي ٿي. اُن لاءِ ۵ رپين وارا گھڻا

سڪا لڳند؟

(٢) ۲ رپين جا ۳ سڪا ڏيئي هڪ پينسل خريد ڪئي ته پينسل جي قيمت

کيتري؟

(٣) ۱۰ رپين جي ميڻ بتيءَ ۱ رپئي جو ماچيس ورتو ته ڪل ڪيئرا رپيا

ڏندا؟

(٤) رميش ۱۰ رپئي جو نوت ئ ۱۰ رپئي جو سڪو ڏيئي هڪ ڪاپي

ورتي؟ ڪاپيءَ جو آگهه ڪيترو؟

۳۰ کان

جی سچاٹپ ۽ لکٹ

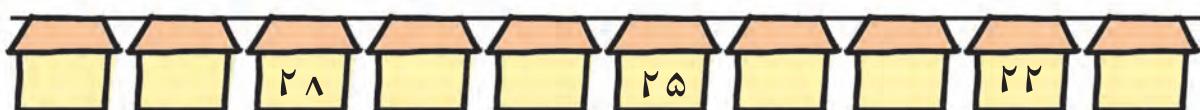
سمجھی وٺون

ایکویہم	۲۱	ویہم هے	بے ڏھاڪا هڪ ایکو	ایکا ڏھاڪا	۱	
ٻاویہم	۲۲	ویہم ٻے	بے ڏھاڪا ٻے ایکا	۲	۲	
ٿيویہم	۲۳	ویہم ٿي	بے ڏھاڪا ٿي ایکا	۲	۳	
چويہم	۲۴	ویہم چار	بے ڏھاڪا چار ایکا	۲	۴	
پنجويہم	۲۵	ویہم پنج	بے ڏھاڪا پنج ایکا	۲	۵	
چوویہم	۲۶	ویہم چھم	بے ڏھاڪا چھم ایکا	۲	۶	
ستاويہم	۲۷	ویہم ست	بے ڏھاڪا ست ایکا	۲	۷	
آناویہم	۲۸	ویہم آٹ	بے ڏھاڪا آٹ ایکا	۲	۸	
اُٹتیہم	۲۹	ویہم نو	بے ڏھاڪا نو ایکا	۲	۹	
ٿيہم	۳۰	ٿيہم	ٿي ڏھاڪا	۳	.	

سلسلی ۾ عدد کلڪ

هيٺ خالي جڳهين ۾ مناسب عدد پرييو.

۱۳ کان ۴۰

جي سچاٹپ ۽ لکھ

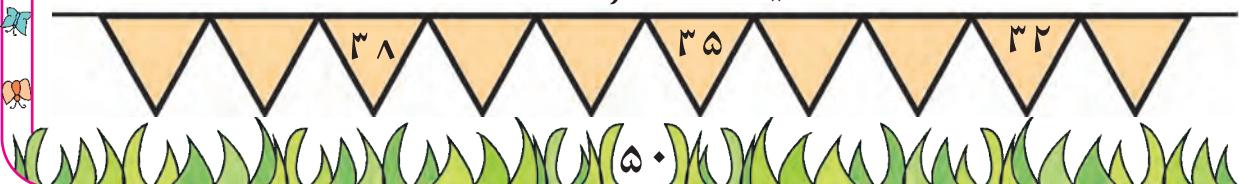

سمجھي وٺون

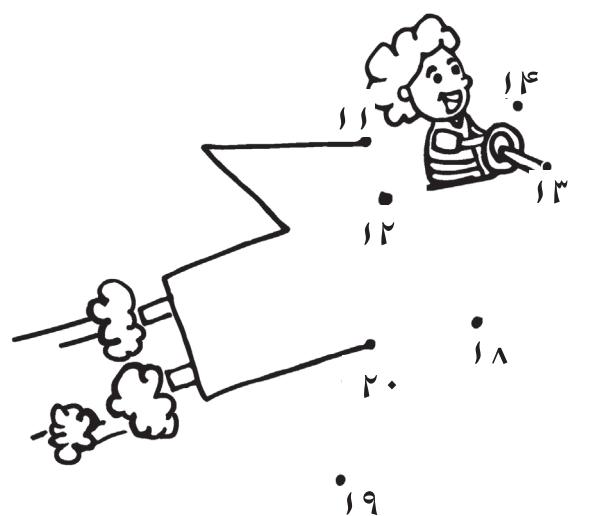
ایکتیہم	۳۱	تیہم ڪ	تی ڏھاڪا ڪ ایکو	تی ڏھاڪا	ایڪا	۳	۱	
ٻتیہم	۳۲	تیہم ٻه	تی ڏھاڪا ٻه ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۲		
تیتیہم	۳۳	تیہم ڦي	تی ڏھاڪا ڦي ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۳		
چوتیہم	۳۴	تیہم چار	تی ڏھاڪا چار ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۴		
پنجتیہم	۳۵	تیہم پنج	تی ڏھاڪا پنج ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۵		
چتیہم	۳۶	تیہم چھ	تی ڏھاڪا چھ ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۶		
ستتیہم	۳۷	تیہم ست	تی ڏھاڪا ست ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۷		
آٺتیہم	۳۸	تیہم أَن	تی ڏھاڪا أَن ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۸		
اُٺيتاليہم	۳۹	تیہم نو	تی ڏھاڪا نو ایڪا	تی ڏھاڪا	۳	۹		
چالیہم	۴۰	چالیہم	چار ڏھاڪا	چار ڏھاڪا	۴	۰		

سلسلائي ۽ عدد کڻط

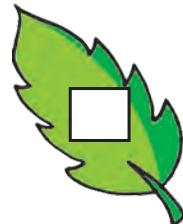
هبيث خالي جڳهين ۽ مناسب عدد پيريو.

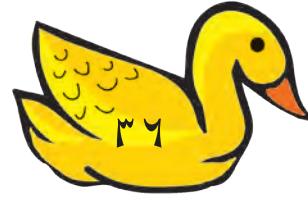
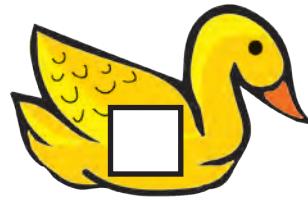
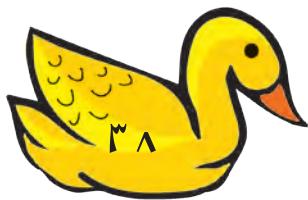
عددن جا تېكا سلسلي چۈملا يو ئ آسمان چۈرۈمۈ

ڏىل عدد کان آپتىي بې عدد لکو

وچون عدد لکو

ڏىل عددن کان آپه وارا بې لاپگىتىا عدد لکو

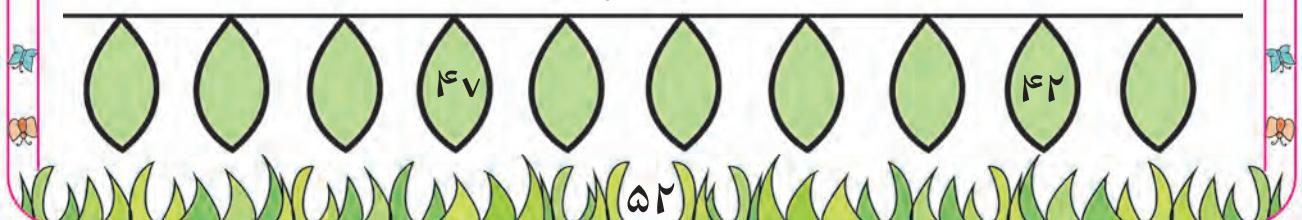
۱۴ کان ۵۰
جي سچاڻپ ۽ لکڻ

سمجھي وٺون

ایکيتاليه	۱۴	چاليهم ڪ	چارڏهاڪا ڪ ايڪو	ايڪا ڏهاڪا ۱	
ٻا ئيتاليه	۱۵	چاليهم ٻه	چارڏهاڪا ٻه ايڪا	۲	
ٿي ٿاليه	۱۶	چاليهم ٿي	چارڏهاڪا ٿي ايڪا	۳	
چوئناليه	۱۷	چاليهم چار	چارڏهاڪا چار ايڪا	۴	
پنجيتاليه	۱۸	چاليهم پنج	چارڏهاڪا پنج ايڪا	۵	
چائيتاليه	۱۹	چاليهم چهه	چارڏهاڪا چهه ايڪا	۶	
ستيتاليه	۲۰	چاليهم ست	چارڏهاڪا ست ايڪا	۷	
آٺيتاليه	۲۱	چاليهم آٺ	چارڏهاڪا آٺ ايڪا	۸	
اڳونجاهم	۲۲	چاليهم نو	چارڏهاڪا نو ايڪا	۹	
پنجاهم	۲۳	پنج ڏهاڪا	پنجاهم	۰	

سلسلی ۽ عدد کڻ
هيٺ خالي جڳهين ۽ مناسب عدد پيريو.

۱۵ کان

جي سچاڻپ ۽ لکٹ

سچھي وٺون

ایکونجاہم	۵۱	پنجاہم ڪ	پنج ڏھاڪا ڪ ایکا	ایکا ڏھاڪا	۵	۱					
ٻاونجاہم	۵۲	پنجاہم ٻ	پنج ڏھاڪا ٻ ایکا	پنج ڏھاڪا	۵	۲					
ٿي ونجاہم	۵۳	پنجاہم ٿي	پنج ڏھاڪا ٿي ایکا	پنج ڏھاڪا	۵	۳					
چوونجاہم	۵۴	پنجاہم چار	پنج ڏھاڪا چار ڏھاڪا	پنج ڏھاڪا	۵	۴					
پنجونجاہم	۵۵	پنجاہم پنج	پنج ڏھاڪا پنج ایکا	پنج ڏھاڪا	۵	۵					
چاونجاہم	۵۶	پنجاہم چھ	پنج ڏھاڪا چھ ایکا	پنج ڏھاڪا	۵	۶					
ستونجاہم	۵۷	پنجاہم ست	پنج ڏھاڪا ست ایکا	پنج ڏھاڪا	۵	۷					
انونجاہم	۵۸	پنجاہم آن	پنج ڏھاڪا آن ایکا	پنج ڏھاڪا	۵	۸					
اُٺھن	۵۹	پنجاہم نو	پنج ڏھاڪا نو ایکا	پنج ڏھاڪا	۵	۹					
ست	۶۰	ست	چھ ڏھاڪا	چھ ڏھاڪا	۶	۰					

سلسلی ۾ عدد کڻ

هیٺ خالي جڳهين ۾ مناسب عدد پيريو.

سمچهي وٺون

اڳههٗ	٦١	سٽ ڪ	چهه ڏهاڪا ڪ اڳو	اڳا ڏهاڪا	اڳا	
ٻاهن	٦٢	سٽ ٻه	چهه ڏهاڪا ٻه اڳا	٦	٢	
ٽي هن	٦٣	سٽ ٽي	چهه ڏهاڪا ٽي اڳا	٦	٣	
چوهن	٦٤	سٽ چار	چهه ڏهاڪا چار ڏهاڪا	٦	٤	
پنج هن	٦٥	سٽ پنج	چهه ڏهاڪا پنج اڳا	٦	٥	
چاهن	٦٦	سٽ چهه	چهه ڏهاڪا چهه اڳا	٦	٦	
سٽ هن	٦٧	سٽ سٽ	چهه ڏهاڪا سٽ اڳا	٦	٧	
آٺهن	٦٨	سٽ آٺ	چهه ڏهاڪا آٺ اڳا	٦	٨	
اُٺهتر	٦٩	سٽ نوَ	چهه ڏهاڪا نوَ اڳا	٦	٩	
سترن	٧٠	سترن	ست ڏهاڪا	٧	٠	

سلسلی ۾ عدد کڻ

هئيٺ خالي جڳهين ۾ مناسب عدد پيريو.

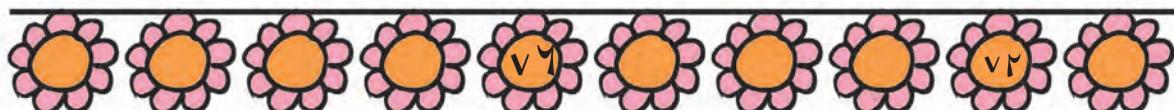
٧١ کان
جي سچاڻپ ۽ لکٹ

سمجھي وٺون

ایکتر	٧١	ستر هڪ	ست ڏهاڪا هڪ ایکو	ست ڏهاڪا	ایکا ڏهاڪا								
ٻاهتر	٧٢	ستر به	ست ڏهاڪا به ایکا	ست ڏهاڪا	٧ ٢								
تیهتر	٧٣	ستر ٿي	ست ڏهاڪا ٿي ایکا	ست ڏهاڪا	٧ ٣								
چوهتر	٧٤	ستر چار	ست ڏهاڪا چار ڏهاڪا	ست ڏهاڪا	٧ ٤								
پنج هتر	٧٥	ستر پنج	ست ڏهاڪا پنج ایکا	ست ڏهاڪا	٧ ٥								
چاهتر	٧٦	ستر چهم	ست ڏهاڪا چهم ایکا	ست ڏهاڪا	٧ ٦								
ستهتر	٧٧	ستر ست	ست ڏهاڪا ست ایکا	ست ڏهاڪا	٧ ٧								
انهتر	٧٨	ستر آن	ست ڏهاڪا آن ایکا	ست ڏهاڪا	٧ ٨								
اُطاسي	٧٩	ستر نو	ست ڏهاڪا نو ایکا	ست ڏهاڪا	٧ ٩								
آسي	٨٠	آسي	اث ڏهاڪا	اث ڏهاڪا	٨ .								

سلسلی ۾ عدد کلڪ
هيٺ خالي چڳهين ۾ مناسب عدد پريو.

سمجھي وۇن

اپکیاسى	۸۱	آسي ھك	آث ڏھاكا ھك ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۱	
پیاسى	۸۲	آسي بې	آث ڏھاكا بې ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۲	
ئیاسى	۸۳	آسي تې	آث ڏھاكا تې ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۳	
چوراٽى	۸۴	آسي چار	آث ڏھاكا چار ڏھاكا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۴	
پنچاٽى	۸۵	آسي پنچ	آث ڏھاكا پنچ ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۵	
چھاٽى	۸۶	آسي چھم	آث ڏھاكا چھم ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۶	
ستاٽى	۸۷	آسي ست	آث ڏھاكا ست ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۷	
آناسى	۸۸	آسي آٹ	آث ڏھاكا آن ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۸	
اۇنانوي	۸۹	آسي نۇ	آث ڏھاكا نۇ ایکا	ایکا ڏھاكا اٹ ڏھاكا	۹	
نوى	۹۰	نوى	نۇ ڏھاكا	نۇ ڏھاكا	۰	

سلسلى ھ عدد كەنط

ھېن خالى جېھىن ھ مناسب عدد پىريو.

۹۰

۸۵

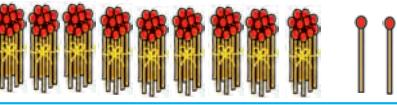
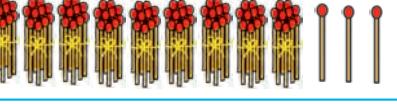

۹۹ کان ۹۹

جي سچاڻپ ۽ لکڻ

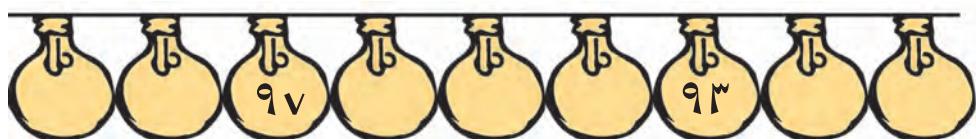

سماجھي وٺون

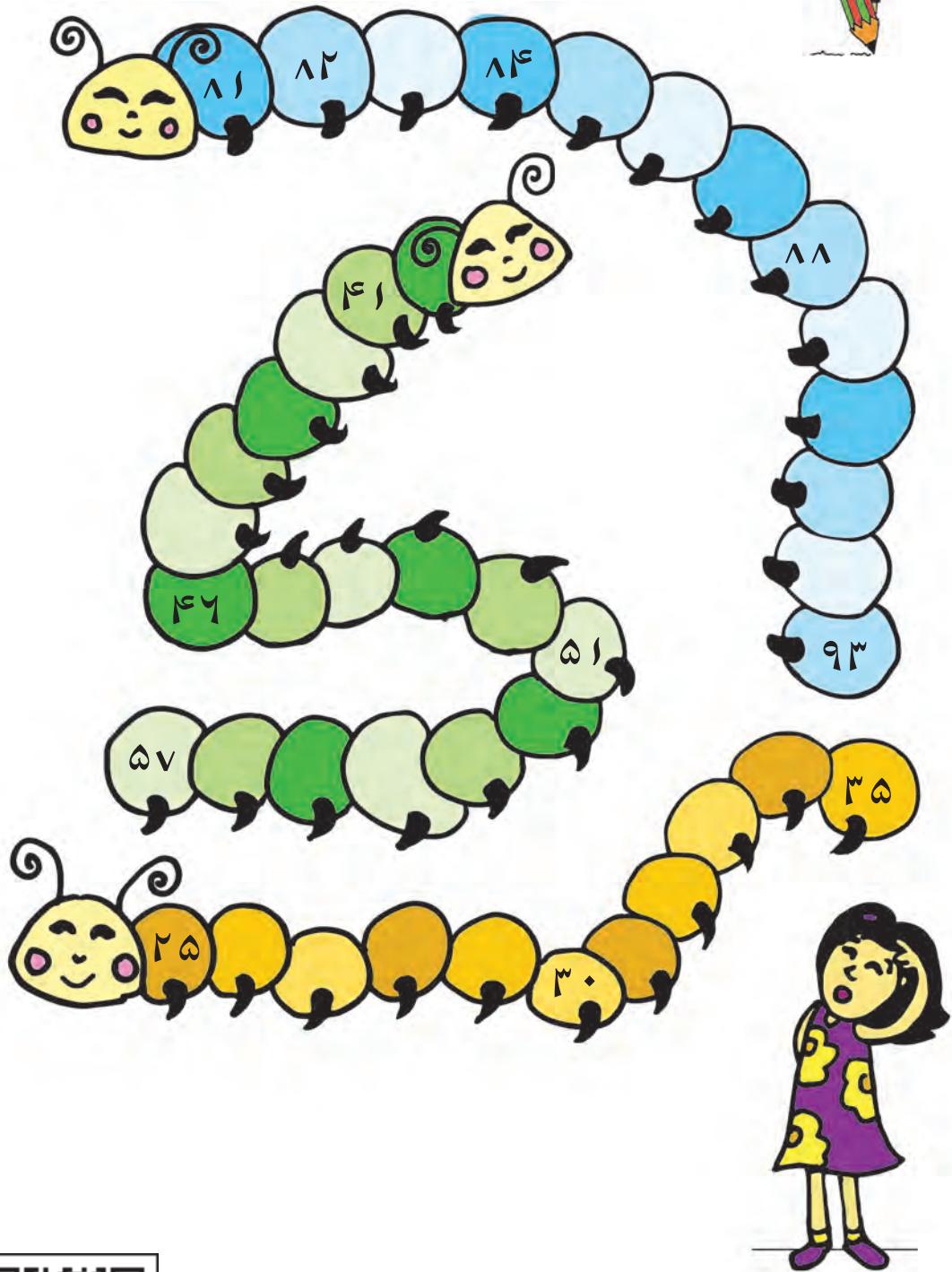
ایڪانيوي	۹۱	نويءک	ایڪا نو ڏهاڪا که ایکو	۹	۱	
ٻيانيوي	۹۲	نويءٻے	نو ڏهاڪا به ایڪا	۹	۲	
ٿيانيوي	۹۳	نويءڦي	نو ڏهاڪا ڦي ایڪا	۹	۳	
چورانيوي	۹۴	نويءچار	نو ڏهاڪا چار ایڪا	۹	۴	
پنجانيوي	۹۵	نويءپنج	نو ڏهاڪا پنج ایڪا	۹	۵	
چھانيوي	۹۶	نويءچھم	نو ڏهاڪا چھم ایڪا	۹	۶	
ستانيوي	۹۷	نويءست	نو ڏهاڪا ست ایڪا	۹	۷	
آٺانيوي	۹۸	نويءآٺ	نو ڏهاڪا آٺ ایڪا	۹	۸	
نووانوي	۹۹	نووانوي	نو ڏهاڪا نو ایڪا	۹	۹	

سلسلی ۽ عدد کڻ

هېٺ خالى چڳهين ۽ مناسب عدد پرييو.

منهن کان آخر تائین سلسلی ۽ عدد لکو

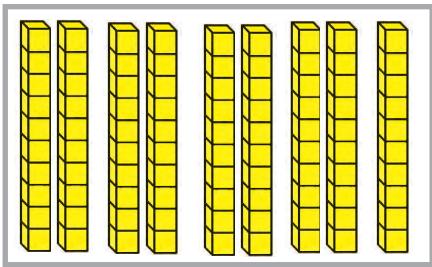

سو جي سچاٹپ

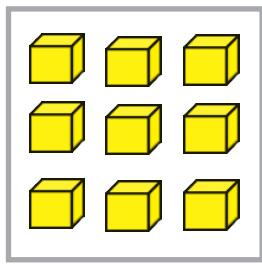
إهوا ذسون

$$+ ۹۹ \quad ۱ \text{ گھٹا} \text{ تیندا} ? \text{ اُهي} \text{ کيئن} \text{ لکبما} ?$$

$$۹ \text{ ڏهاڪا} + ۹ \text{ ايڪا} = ۹۹$$

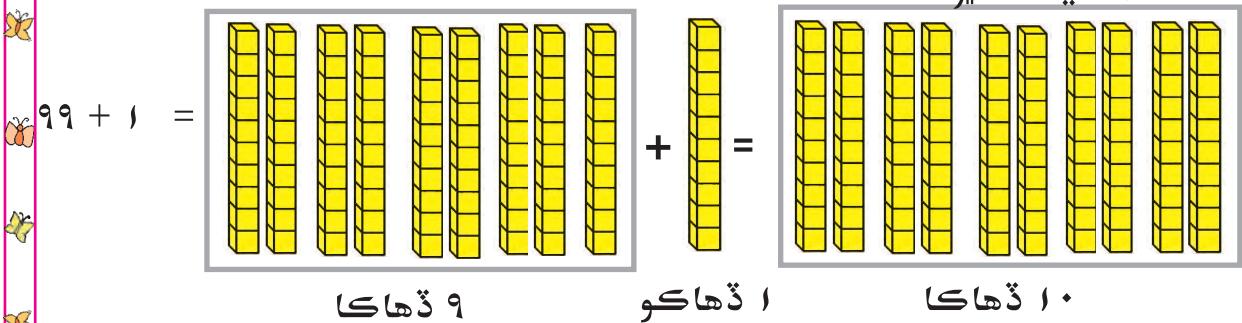

۹ ڏهاڪا

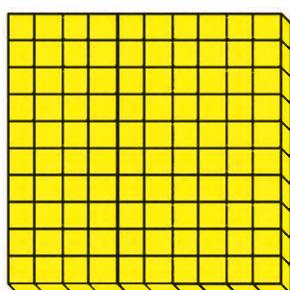

۹ ايڪا

‘نو’ کان وڏو آنگه نه آهي. ايڪي جي گھر ۱۰ ايڪا گڏ ٿيا اُنهن جو هڪ دڳه ڏهاڪن جي گھر ۱۰ کتو.

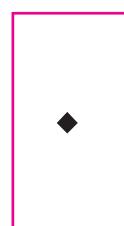
هڪي ڏهاڪن جي گھر ۱۰ ۱ ڏهاڪا آهن. ڏهن ڏهاڪن جو هڪ وڏو دڳه کڌي اُن کي ‘سو’ نالو ڏيو.

۱ سو

ٻڙي ڏهاڪو

ٻڙي ايڪو

هڪ سو
ٻڙي ڏهاڪو
ٻڙي ايڪا
مطلوب ۱۰۰ ائين
لکبو آهي.

سو	ڏهاڪو	ايڪو
۱	◆	◆

جوڙ : ۲۰ تائين

آسان نندا جوڙ سکياسين هاڻي وڌيڪ جوڙ سکند اسپين

۵

۴

۹

۸

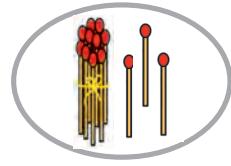
۵

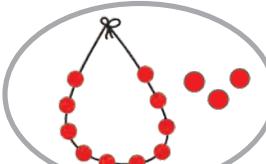
۱۰

۳

۱۳

۱۳

۲

جوڙ جي آڪاڻي

هڪ دفعي چا ٿيو، يش گهر ۾ هڪ آڪاڻين جو ڪتاب پڙهي رهيو هو. بابا گهر

آيو. يش کي ڪتاب ۾ پڙهندو ڏسي هو ڏاڍو خوش ٿيو. يش بابا کي چيمو ”بابا

مان ست ئي ڪتاب پڙهيا“

بابا چيمو : واهه! تمام سنو. بابا خوش ٿي يش کي آجا بيا چار ڪتاب ڏنا. يش

خوش ٿي ڪتاب ورتا هاڻي يش وٽ ڪيترا ڪتاب هئا؟

(۱) يش وٽ شروعات ۾ گھٺا ڪتاب هئا؟

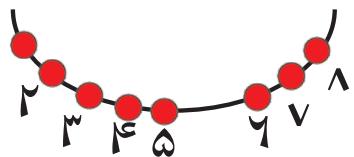
(۲) بابا يش کي انعام طور گھٺا ڪتاب ڏنا؟

(۳) يش وٽ كل گھٺا ڪتاب ٿيا؟

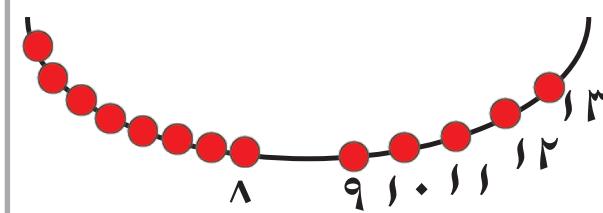

جوڙ ڪرڻ : اڳتی ڳڻڻ

پنجن مڻين کان اڳتی ٿي مڻيا ڳڻيو پنجن کان
اڳنني ٿي عدد سلسلی ۾ ڳڻيون ٦، ٧، ٨، ٩، ١٠، ١١، ١٢، ١٣
اٺ مڻيا ٿيا.

آٺن مڻين کان آڳنني پنج مڻيا
ڳڻيون ٩، ١٠، ١١، ١٢، ١٣، ١٤ مطلب
مڻيا ٿيا.

هڪ عدد ۾ بيو عدد ملاڻ ط مطلب پھريين عدد کان ٻيو عدد آڳنني ڳڻڻ ائين ڪرڻ
سان جوڙ ملي ٿو ٻن عددن مان وڏو عدد پھريون کڻي پوءِ نندو عدد آڳنني ڳڻڻ سان
جوڙ سولو ملندو. مثال ٩ + ٤ = ١٣ آڳنني هجئي.

اچو ته جوڙ جو آپیاس ڪريون

$$\begin{array}{r} 8 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

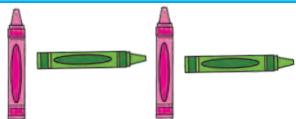
$$\begin{array}{r} 13 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

آذاوت

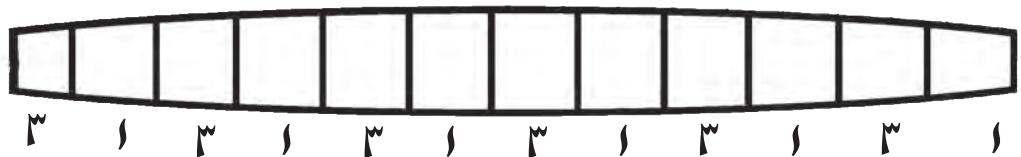
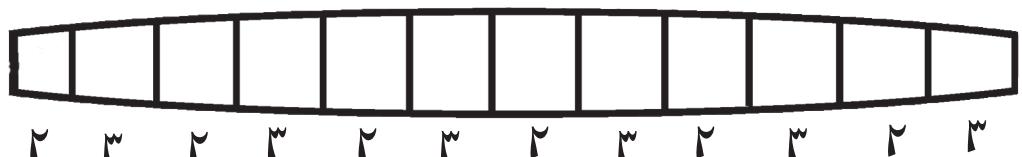
سلسلیوار ایندڙ ۳ چتر کيو يا عدد لکو.

۱ ۲ ۱ ۲ ۱ ۲ ۱ ۲

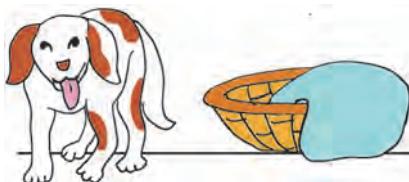
۲ ۳ ۴ ۲ ۳ ۴ ۲ ۳

جاج کرييو ه رنگه پيريو ۱ ۲ ۳

اندر - باهـر

جنـهـنـ توـكـريـءـ ڪـتـوـ آـهـيـ آـنـ چـتـرـ هيـنـانـ چـوـكـنـدـيـ ۾ـرـنـگـ پـيـرـيوـ.

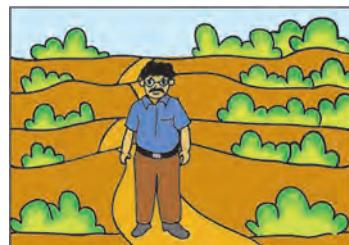

جنـهـنـ گـاـذـيـءـ بـاهـرـانـ مـاـڻـهوـ ڏـيـكاـرـيـنـدـڙـ چـتـرـ هيـنـانـ چـوـكـنـدـيـ ۾ـرـنـگـ پـيـرـيوـ.

ويـڪـروـ سـوـڙـهـوـ

۱. ويـڪـروـ رـسـتوـ ڏـيـكاـرـيـنـدـڙـ چـتـرـ هيـنـانـ چـوـكـنـدـيـ ۾ـرـنـگـ پـيـرـيوـ.

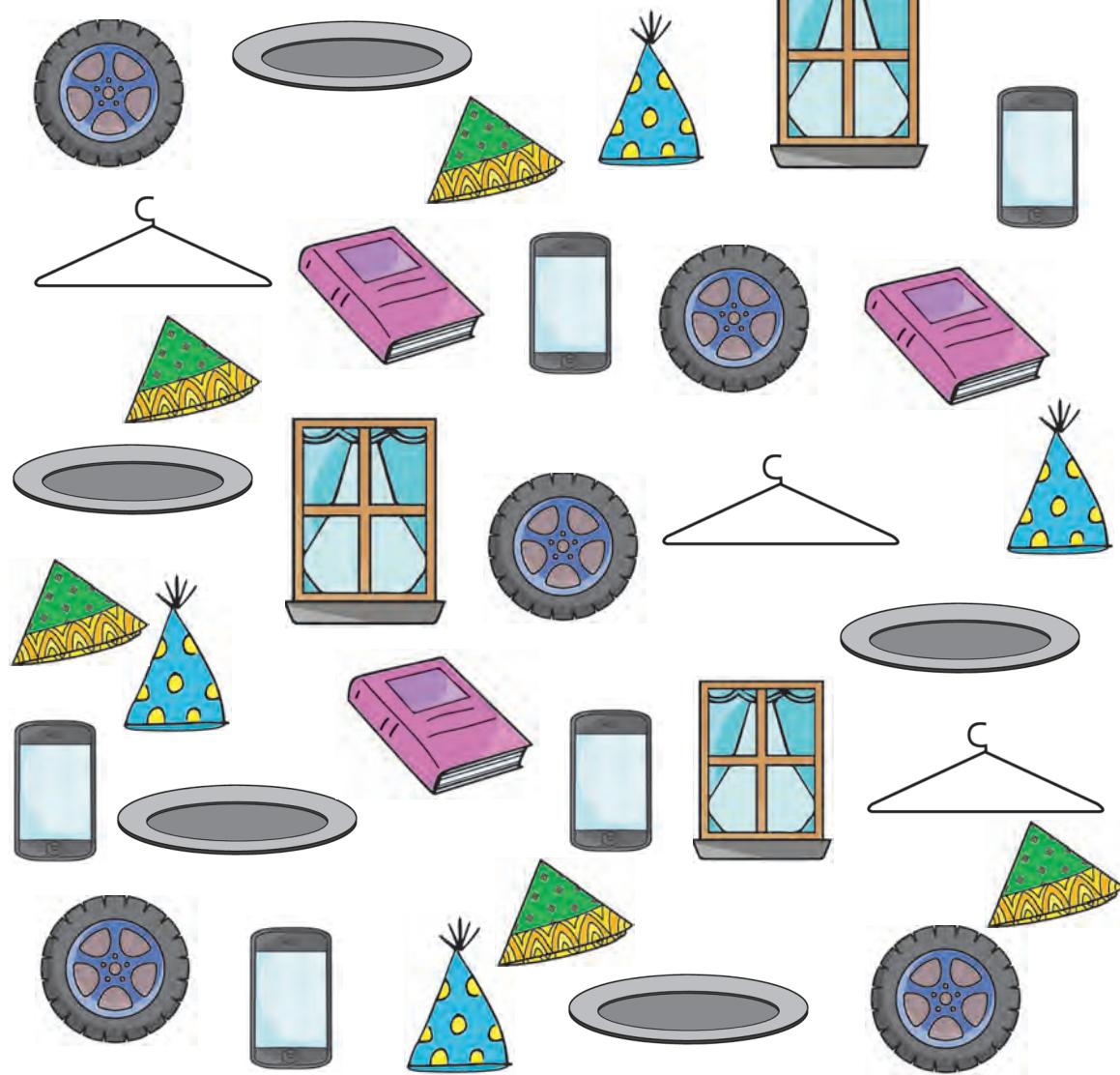

۲. سـوـڙـهـيـ بـرـشـ ڏـيـكاـرـيـنـدـڙـ چـتـرـ هيـنـانـ چـوـكـنـدـيـ ۾ـرـنـگـ پـيـرـيوـ.

شکل - سچاڻپ

شکلين جي جاچ ڪريو.

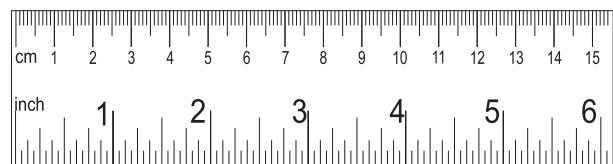
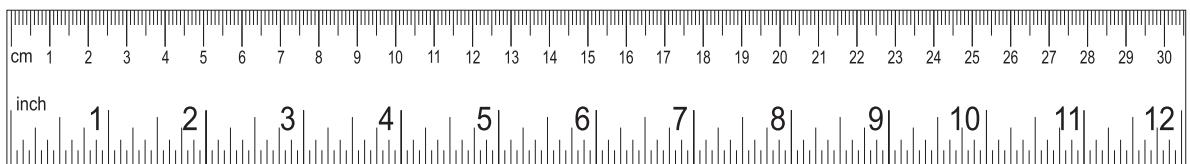
انهن شکلين جي آڪار جهڙيون شيون ڳولهيو ۽
ڪيتريون اُهو لکو.

$$\boxed{\square} = \boxed{\square} \quad | \quad \boxed{\triangle} = \boxed{\square} \quad | \quad \boxed{\circ} = \boxed{\square}$$

دَگْهِي نَنْدِي

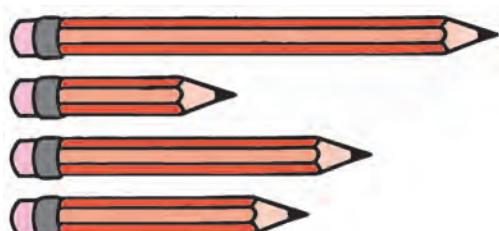
نَنْدِي شِيءَ مَتَانٍ پَايُو.

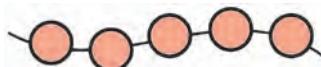
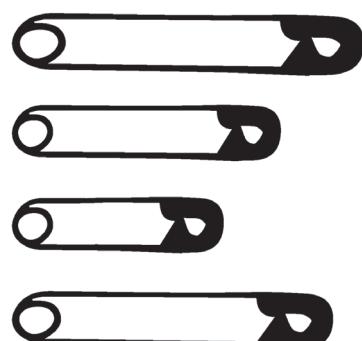
دَگْهِي شِيءَ مَتَانٍ پَايُو.

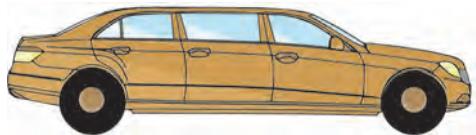
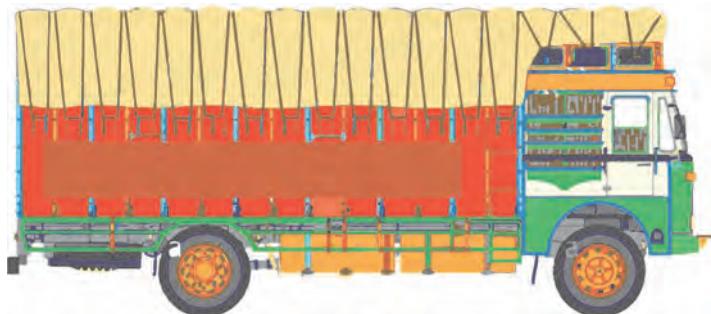
دِيَكَهَهْ ذَسِي سَلَسلَهْ نَاهِيُو.

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴

سینی کان وڈو - سینی کان نندو

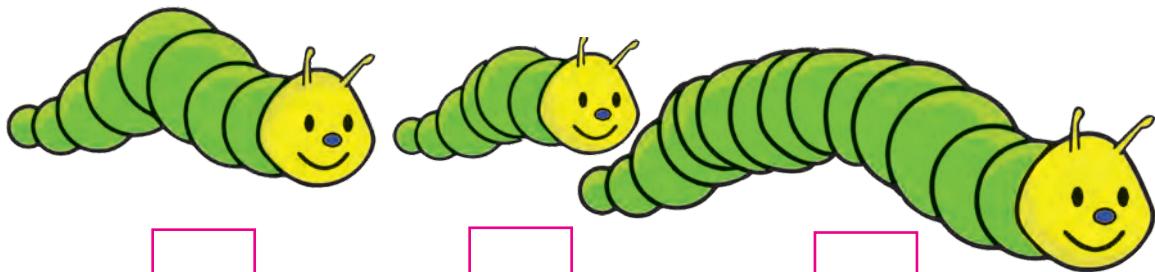
سینی کان وڈو

سینی کان نندو

ترک جو چتر کیدھ

سینی کان وڈی شکل هینان ہر فنگہ پریو.

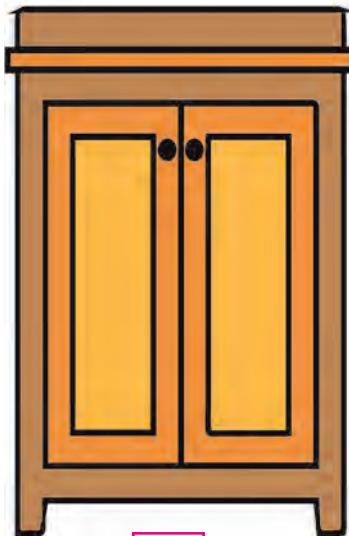

سینی کان نندی شکل هینان ہر فنگہ پریو.

د گھو - بندرو

د گھي شيء هيد ھرنگه پرييو

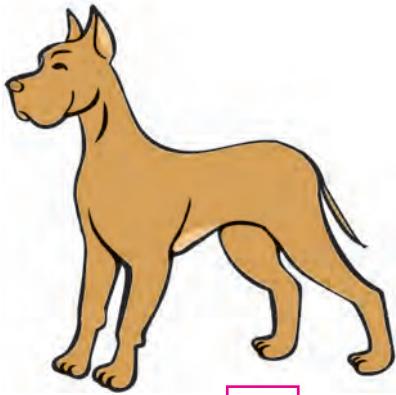
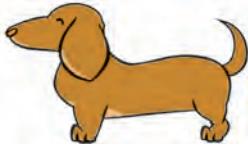
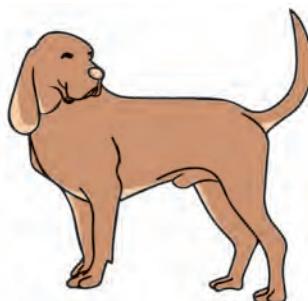
بندري شيء هيد ھرنگه پرييو

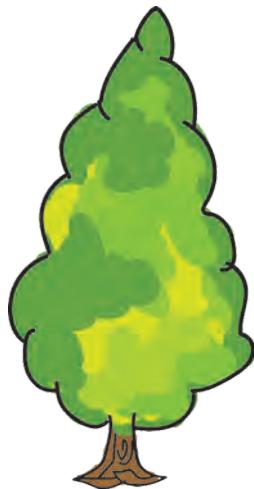
سپنی کان دگھو - سپنی کان بندرو

سپنی کان دگھو ڪتو ڳولهی، اُن هیٺ ۾ رنگه پریو.

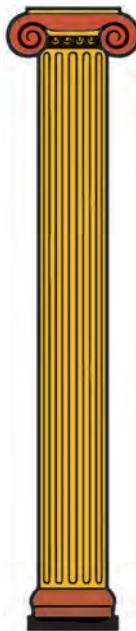
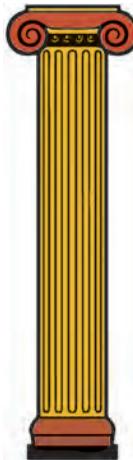
سپنی کان نندي وڻ هیٺ چوکندي ۾ رنگه پریو.

سپنی کان گھت دیگھ

واري ٿنپي هیٺ

۾ رنگه پریو.

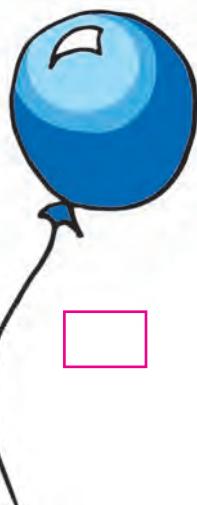
گورو هلکو

گؤري شيء هيٺ ڇرنگه پرييو.

مور جو کنڀ

هڪي شيء هيٺ ڇرنگه پرييو.

چرچا کرييو.

ودي شيء چا هميشه گؤري هوندي آهي؟

پري

ويجھو

رما کان ویجھو آهي ئے [ ] پري آهي .

سپني کان وڌيڪ کوهه جي ویجھو ڪير آهي ؟ [ ]

سپني کان وڌيڪ کوهه جي پري ڪير آهي ؟ [ ]

کابو

ساجو

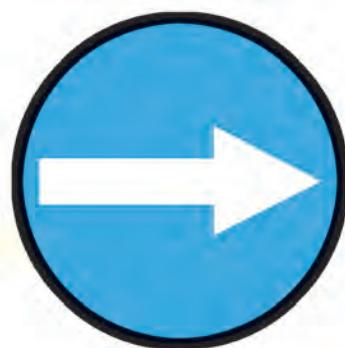
کابو

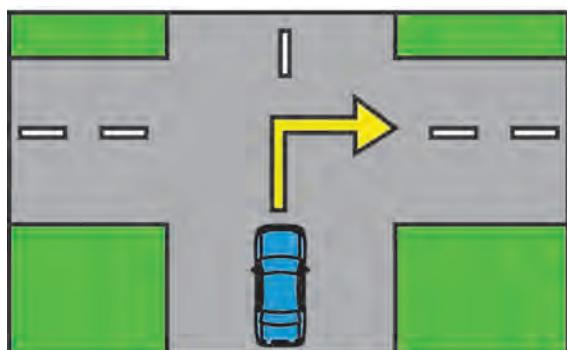
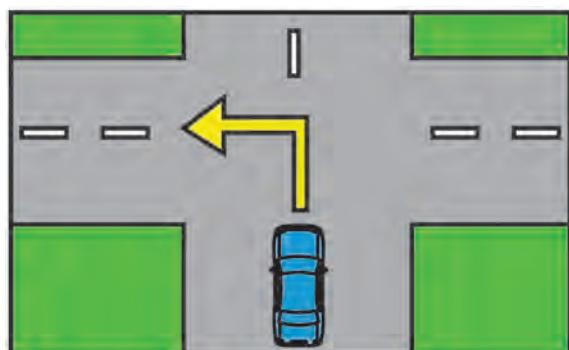
ساجو

کابی پاسی وچ

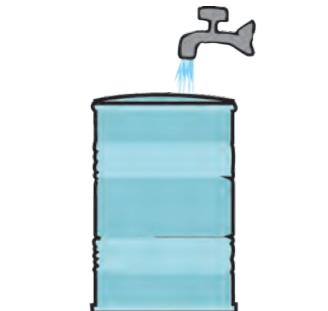

ساجی پاسی وچ

گھت وقت - وڈیک وقت

جیکو گھت وقت ۽ پرجی اُن هیث چوکندي ۽ رنگ پریو

جنھن واهن مسافري لاء وڈیک وقت لڳندو اُن هیث چوکندي

۽ رنگ پریو

کنهن کان پوءِ چا؟

چتر کی جاچيو ۽ مناسب سلسليو لڳايو.

۱

۱

۲

۲

۳

_____

_____

_____

۴

_____

_____

_____

أَچو ته ڳطيون

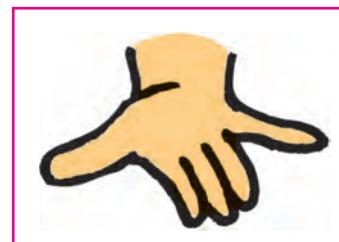
يش جي پلنگه تي ڪھڙي چادر نندي آهي اُن هيٺ ۾ رنگه پرييو.

يش کي پلنگه ۾ ماپٻڻ لاء
ٿيپ ڪونهي؟
پلنگ جي ماپ گرانٺ
وسيللي ماپبيو

پلنگ جي دينگه ماپبيو ئ
چادر جي ماپ طيء ڪريو

رما پلنگه جي دينگه ۱۱ گرانٺ ماپبي اُن لاء چادر ۱۳ گرانٺ آڻطي آهي چو ته
چادر ٿوري وڌيڪ لڳندي آهي.

ڪھڙين شين جي دينگه ماپبي آهي؟

ماپٻڻ جا سادن ڪھڙا؟

(۱) توهان جي پسگردائي ۽ ٻن ڪندين وچ ۾
مفالصلو [ ] قدم آهي.

(۲) اخبار جي دينگه گھڻا گرانٺ آهي اُهو اندازو لهو.
(۳) هاڻي گرانٺ وسيلي ماپبيو؟ اها [ ] گرانٺ آهي.

هفتی جا ڏينهن

چنچر

آرتوار

سومر

جمع

هفتی جا ڏينهن

منگل

وسپت

ٻڌر

جمع	وسپت	ٻڌر	منگل	سومر	ڏينهن
رومال راند	لك - چپ اٽي - ڏڪر	لنگڙي	کو- کو راند	ڪالهه اسڪول جي پڪنڪ هئي	ڪالهه اسڪول ۾ موڪل آهي نيم آنسار اسڪول هوندو

مٿي ڏنل ڪاكو ڏسي سوالن جا جواب _____ لکو.

(۱) ٻار منگل ڏينهن ڪھڙي راند ڪن ٿا؟ (۲) لک چپ راند ڪھڙي ڏينهن ڪن ٿا؟

(۳) ٻار آج ڪو ڪو راند ڪن ٿا ته سڀاڻي
ڪھڙي راند ڪند؟

(۴) ٻارن ڪالهه لنگڙي راند ڪئي ته
آج ڪھڙي راند ڪند؟

چنچر	آرتوار	سومر
ڪالهه اسڪول جي پڪنڪ هئي	آج اسڪول ۾ موڪل آهي	سڀاڻي نيم آنسار اسڪول هوندو

سمجي هي وٺون.....

هفتی جي ستن ڏينهن کي هفتتو چئبو آهي چاڪاڻ ته سومر کان ڳڻڻ شروع ڪيو ته
وري سومر ڳڻڻيو ته اهو ائين انگه تي ايندو.

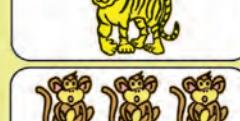
آچو ته چاڻ حاصل ڪريون

ڇا ٿا سمجھون، ڏسون

چتر جاچي سوالن جا جواب ڏيو

جانور جو باع

جانورن کي ڪابه تکلیف نه پھچایو اُنهن کي
ڪابه کائڻ چي شيء نه ڏيو.

(١) سڀني کان گھت انداز ۾ جانور ڪھڙو؟

(٢) سڀني کان وڌيک انداز ۾ جانور ڪھڙو؟

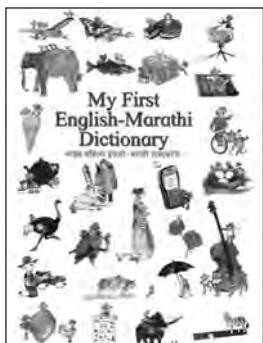
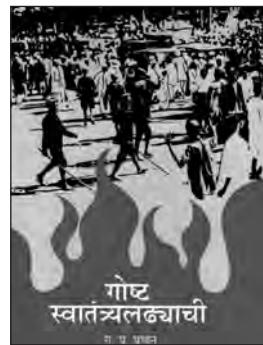
(٣) جانورن جي باع ۾ شينهن گھٺا؟

(٤) جانورن جي باع ۾ ڪيترا هرڻ؟

(٥) جن جانورن جو انداز به آهي، اُهي ڪھڙا؟

إنهن مان توهان کي ڪھڙو جانور پسند آهي؟ چو؟

- पाठ्यपुस्तक मंडळाची वैशिष्ट्यपूर्ण पाठ्येतर प्रकाशने.
- नामवंत लेखक, कवी, विचारवंत यांच्या साहित्याचा समावेश.
- शालेय स्तरावर पूरक वाचनासाठी उपयुक्त.

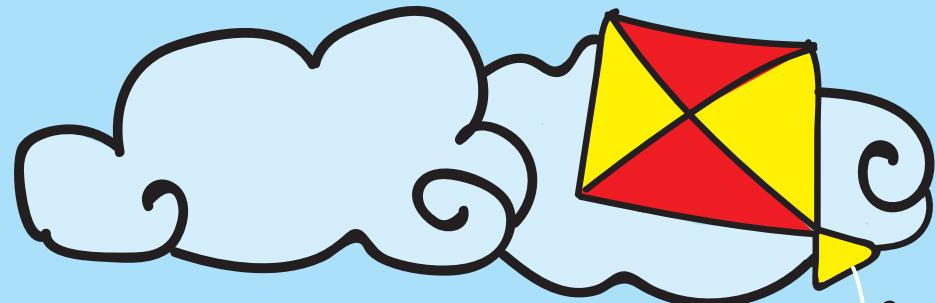
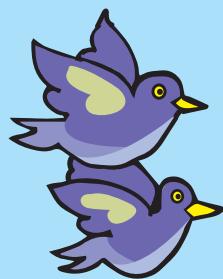
पुस्तक मागणीसाठी www.ebalbharati.in, www.balbharati.in संकेत स्थळावर भेट क्या.

साहित्य पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या विभागीय भांडारांमध्ये विक्रीसाठी उपलब्ध आहे.

[ebalbharati](http://ebalbharati.com)

विभागीय भांडारे संपर्क क्रमांक : पुणे - ☎ २५६५९४६५, कोल्हापूर- ☎ २४६८५७६, मुंबई (गोरेगाव) - ☎ २८७७९८४२, पनवेल - ☎ २७४६२६४६५, नाशिक - ☎ २३१९५९९, औरंगाबाद - ☎ २३३२९७९९, नागपूर - ☎ २५४७७९९६/२५२३०७८, लातूर - ☎ २२०९३०, अमरावती - ☎ २५३०९६५

مھاراشٹر راجیہ پानीہ پُستक نرمति و آییاسکرم سنشوون مندل، پُत्तی

सिंधी गणित इयत्ता पहिली

₹ 46.00

